

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

Студентки 2 курсу, 3м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Лопатинської Марини
Григорівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент кафедри

Августова Олена
Олександрівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем

Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В. Фоміна

« _____ » _____ 2019 р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві
Лопатинській Марині Григорівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи
«Облік витрат на виробництво та реалізацію продукції на підприємстві ресторанного господарства»

Затверджена наказом ректора від «19» жовтня 2018 р. № 3842

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 15.11.2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: теоретичне обґрунтування, визначення існуючих проблем та розробка наукових і практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції підприємств ресторанного бізнесу

Об'єкт дослідження: процес обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства на прикладі ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

Предмет дослідження: комплекс теоретичних, методичних, організаційних та практичних аспектів обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства

4. Перелік графічного матеріалу

Схеми, таблиці, діаграми, рисунки та ін.

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Економічна сутність, визнання та класифікація витрат виробництва та

реалізації продукції

1.2. Концептуальні засади обліку витрат виробництва та реалізації продукції

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

2.1. Організація обліку витрат виробництва та реалізації продукції на ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

2.2. Фінансовий облік витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства

2.3. Облік витрат виробництва та реалізації продукції в системі управління підприємством

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

3.2. Удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції для цілей управління

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1.	Затвердження плану ВКР та назви статті	25.01.19р.	25.01.19р.
2.	Наукова стаття	09.09.19р.	09.09.19р.
3.	Розділ 1	25.06.19р.	25.06.19р.
4.	Розділ 2	02.09.19р.	02.09.19р.
5.	Попередній розгляд двох розділів	20.09.19р.	20.09.19р.
6.	Розділ 3	21.10.19р.	21.10.19р.
7.	Попередній захист роботи	05.11.19р.	05.11.19р.
8.	Подання завершеної роботи на кафедру	15.11.19р.	15.11.19р.

7. Дата видачі завдання «29» січня 2019 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ О. О. Августова

9. Гарант освітньої програми _____ М. М. Бенько

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ М. Г. Лопатинська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ.....	6
1.1. Економічна сутність, визнання та класифікація витрат виробництва та реалізації продукції.....	6
1.2. Концептуальні засади обліку витрат виробництва та реалізації продукції.....	10
Висновки за розділом 1.....	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП».....	17
2.1. Організація обліку витрат виробництва та реалізації продукції на ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП».....	17
2.2. Фінансовий облік витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства.....	21
2.3. Облік витрат виробництва та реалізації продукції в системі управління підприємством.....	28
Висновки за розділом 2.....	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП».....	36
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП».....	36
3.2. Удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції для цілей управління.....	40
Висновки за розділом 3.....	44
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ринок послуг ресторанного бізнесу України в сучасних умовах інтенсивно розвивається. Зростання торгового обороту спостерігається в сегменті «швидкого харчування» за доступними цінами, а також іншим демократичним форматам на ринку послуг ресторанного бізнесу і його сегментів. Кожне підприємство ресторанного господарства прагне зайняти відповідну нішу на ринку і бути конкурентоспроможним в своєму сегменті для чого і з метою поліпшення діяльності, на кожному підприємстві приймається безліч управлінських рішень. Більшою мірою конкурентоспроможною можна назвати компанію, яка поєднує кращі показники по співвідношенню ціни на продукцію і якість даної продукції. Ціна, як відомо, визначається сукупністю всіх витрат віднесених на створення даного продукту. Сума всіх витрат прямо впливає на основний результат діяльності підприємства - прибуток. Якість же впливає на отримані доходи, оскільки саме якість впливає на кількість купленої споживачем продукції. Виходячи з цього, можна з впевненістю говорити про те, що одним з основних критеріїв успішного розвитку компанії є грамотне управління витратами. Важливе значення для підприємств мають правильна організація бухгалтерського обліку витрат, об'єктивна інформація про собівартість послуг, що надаються, розширення асортименту послуг і т.п.

Питання організації обліку витрат діяльності продукції підприємств різних галузей господарювання досліджували провідні вітчизняні науковці: Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Гуцайлюк З.В., Дерій В.А., Жук В.М., Мних Є.В., Нападівська Л.В. та багато інших.

Питання обліку витрат операційної діяльності на підприємствах готельно-ресторанного комплексу розглядали такі вчені та економісти-практики, як Грінько А. П., Кваша О. О., Стешенко О. Д., Л. М. Янчева та інші. Разом з тим потребують доопрацювання питання вдосконалення організації обліку.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування, визначення існуючих проблем та розробка наукових і практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції підприємств ресторанного бізнесу.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі завдання:

- розкрити економічну сутність, визнання та класифікацію витрат виробництва та реалізації продукції;
- визначити концептуальні засади обліку витрат виробництва та реалізації продукції;
- надати характеристику організації обліку витрат виробництва та реалізації продукції на діючому підприємстві;
- дослідити фінансовий облік витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства;
- визначити особливості обліку витрат виробництва та реалізації продукції в системі управління підприємством;
- окреслити напрями і заходи удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства;
- запропонувати шляхи удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції для цілей управління.

Об'єктом дослідження є процес обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства на прикладі ТОВ «Київ Інтертеймент Груп».

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних, організаційних та практичних аспектів обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства.

У роботі використовувалися такі методи дослідження: структурно-логічний аналіз (при побудові структури дипломної роботи); метод групувань (при дослідженні питання класифікації витрат); методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти та нормативно-правові документи з питань регламентації бухгалтерського обліку в Україні, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, наукові праці вітчизняних вчених з проблем обліку, звітність ТОВ «Київ Інтертеймент Груп».

Практичне значення результатів дослідження полягає в рекомендаціях і пропозиціях з удосконалення організації і методики обліку витрат на виробництво та реалізацію продукції ТОВ «Київ Інтертеймент Груп».

Висунута **наукова гіпотеза** про те, що рівень ефективності управління на підприємствах ресторанного господарства залежить від правильності обліку витрат, обґрунтованості їх класифікації, точності визначення методу обліку витрат та калькулювання собівартості.

Наукова новизна полягає в тому, що виявлені недоліки у веденні обліку для цілей управління та розроблена номенклатура витрат, яка дозволить менеджерам підприємства оперативно реагувати на коливання їх рівня. Запропонована методика кваліфікації центрів відповідальності в залежності від бізнес-процесів, яка полегшить керівнику процес делегування управлінських повноважень. Систематизовано перелік управлінських звітів в розрізі центрів відповідальності.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були апробовані у статті на тему: «Облік витрат на виробництво та реалізацію продукції на підприємстві ресторанного господарства» та опубліковані у збірнику наукових статей здобувачів ОС «магістр» КНТЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Економічна сутність, визнання та класифікація витрат виробництва та реалізації продукції

В основі будь-якого діючого в умовах ринкової економіки підприємства важливим є досягнення цілей і завдань, що забезпечують йому прибуток. Проте, даний процес діяльності неможливий без виникнення витрат, які одночасно впливають на обсяг виробництва продукції, що випускається, а також на її реалізацію.

Під час здійснення діяльності проблема оптимізації витрат є однією з першорядних для організації. Від того наскільки успішно керівництво контролює процес утворення витрат залежить загальний економічний ефект від діяльності підприємства і стан його ресурсної бази.

Економічні дослідження і практичні заходи в області формування та управління витратами за останні роки дозволяють зробити висновки, що вивчення економічної сутності категорії «витрати» відбувається одночасно з розвитком виробничих відносин в умовах динамічного економічного середовища.

Огляд різних наукових підходів здійснюємо у Додатку А.

Вивченню економічної суті, умов визнання та класифікації витрат, доходів і фінансових результатів присвячені праці таких науковців, як: Бутинець Ф.Ф. [8], Данилюк М.О., Лешій В.Р. [24], Драган О.І. [27], Цал-Цалко Ю. С. [92] та ін. (Додаток Б), разом із тим, зміни чинного законодавства, що відбулись, визначають необхідність подальших досліджень означених питань.

Проведений аналіз сучасних літературних джерел в галузі управління дозволив виявити проблемне питання, що полягає в існуванні та

неоднозначності трактувань термінів «витрати» і «затрати», і основні тенденції у формуванні сучасного понятійного апарата.

Перша група авторів (Бланк І.А. [4], Цал-Цалко Ю.С. [92], Турило А.М. [89]) ототожнюють поняття «затрати» та «витрати». Вони мають впевненість, що відмінності в тлумаченні цих понять зовсім відсутні.

Друга група складається з авторів, що виокремлюють за певними властивостями поняття «затрати» та «витрати» (Ковтун С., Ткачук Н., Савлук С. [33]; Козаченко Г. В., Погорелов Ю.С., Хлап'юнов Л.Ю., Макухін Г. А. [90]).

Третя група, авторів використовує поняття «витрати», надаючи йому різних властивостей за допомогою різних класифікаційних ознак (Атамас П.Й. [3]; Гаценко О.П., Ніколенко Ю.В. [16]; Грещак М.Г., Гордієнко В.М., О.С. Коцюба [91]).

При всьому розмаїтті трактувань економічної сутності категорії «витрати» їх можна згрупувати у дві великі групи – трактування витрат із точки зору економічної теорії та бухгалтерського обліку, які суттєво різняться між собою, в рамках яких нами виділено шість підходів до вивчення економічного змісту і суті витрат, зокрема економічний (Цал-Цалко Ю.С. [92, с. 5]), фінансовий (Бланк І.А. [4] Поддєрьогін А.М. [69]). З економічної точки зору визначення витрат, виходить з теорії трудової вартості, згідно з якою витрати народного господарства і суб'єктів економічних відносин - це сукупність виробничих ресурсів, що впливає на економічні рішення підприємства. Проте, ми окремо виділяємо ресурсно-виробничий підхід (Бутинєць Ф.Ф. [8] Волкова І.А. [11] Пушкар М.С. [80, с. 389]). Досягнення стратегічних цілей в сфері бізнесу, майже завжди пов'язане з витратами на виробництво і реалізацію продукції. В складі витрат враховується використання деяких обмежених ресурсів: капіталовкладень, основних і оборотних фондів, природних ресурсів. Тому найбільш доцільно розглядати визначення витрат з загальноприйнятих економічних позицій. Прохар Н.В. [79] Лень В.С. [42, с. 449], Коблянська О.І. [32] Нашкерська Г.В.

[61, с. 390]. Важливість управління витратами відзначають Козак В.Г. [34, с. 129], Нападовська Л.В. [59]. Нормативно-правовий підхід базується на нормативно правовій базі (Додаток В).

За міжнародними стандартами витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій [58]. За Національними стандартами витрати визнаються у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди [75].

На сьогодні прийнято П(С)БО 31 «Фінансові витрати», в основу яких лягли міжнародні стандарти фінансової звітності. В Україні задекларовано, що П(С)БО безпосередньо ґрунтуються на МСБО, а точніше, «не суперечать міжнародним стандартам» [77, ст. 1]. Близько десяти МСФЗ не знайшли відображення в П(С)БО, тому останні вимагають значних коригувань у бік зближення з міжнародними стандартами.

Застосування міжнародних стандартів в рамках даної теми пов'язане з певними труднощами, зокрема у відсутності окремого МСБО, який би регулював витрати. Дане поняття розкривається МСБО 1, 2, 16, 18, 23, 38 та ін.; МСФЗ (IAS) 2, МСФЗ (IAS) та ін.

Один із засобів досягнення поставлених перед підприємством цілей - це система класифікації витрат, від якої в свою чергу залежить той чи інший підхід до системи обліку витрат. Класифікацію можна здійснювати за різними підставами. Деякі витрати можна віднести до певного виробу або до партії виробів, інші неможливо прямо віднести на продукцію. При зборі інформації для прийняття рішень важливо усвідомлювати, що певний вид витрат може бути важливим для одного типу рішень і може бути неістотним

для іншого. На практиці різні характер і зміст витрат дозволяє виявити безліч класифікаційних ознак (Додаток Г).

Значний інтерес представляє диференціація витрат на прямі і непрямі, оскільки вони впливають на калькулювання собівартості виробленої продукції. Прямі витрати відносяться до виробництва конкретного виду продукції (робіт, послуг), які безпосередньо на підставі первинних документів включаються в собівартість і складаються з матеріальних витрат і витрат на оплату праці основних робітників [28].

Непрямі витрати неможливо або недоцільно відносити на собівартість виробів, хоча вони пов'язані з виробничим процесом. Непрямі, або накладні, витрати включають до собівартості продукції за допомогою розподілу. База розподілу вибирається виходячи з галузевих особливостей кожного підприємства [28].

При прийнятті управлінських рішень керівництву потрібна інформація про витрати при плануванні, обліку і аналізі собівартості. У зв'язку з цим в управлінському обліку чільне місце займає розподіл витрат на постійні та змінні.

Величина змінних витрат змінюється пропорційно зміні обсягу виробництва. Прикладами таких витрат виступають матеріальні витрати, витрати на оплату праці, покупні напівфабрикати, упаковка, транспортні витрати [59, 91].

Постійні витрати, наприклад, оренда і загальногосподарські витрати практично не змінюються при збільшенні або зменшенні ділової активності.

Насправді поділ витрат виключно на постійну і змінну частини є неможливим, тому їх часто називають умовно-змінними і умовно-постійними або змішаними витратами. У зв'язку з цим виникає проблема розподілу таких витрат на постійні і змінні, для чого застосовуються спеціальні методи.

При визнанні і класифікації витрат необхідно враховувати і особливості ресторанної діяльності. Головною відмінною рисою громадського харчування як галузі виступає функція організації споживання.

Цю функцію характеризує її специфічність, що не властива жодній галузі матеріального виробництва і є складовою єдиної системи діяльності підприємств. Підсистема організації споживання призводить до створення в загальній системі підприємства певних підрозділів у системі обслуговування, які включають основних і допоміжних працівників, основне і допоміжне обладнання та основні і допоміжні приміщення [96, с. 16-17]. Але, на відміну від виробничих підприємств, на підприємствах ресторанного господарства відсутні такі елементи виробничого процесу, як незавершене виробництво та наявність готової продукції на складі [95, с. 12]. Отже, для ресторанного бізнесу специфічним є поєднання виробничої та торговельної діяльності.

Основною класифікацією витрат щодо цілей і завдань обліку, на нашу думку, має бути їх поділ на виробничі і невиробничі. Так як основною частиною виробничого процесу є технологічний процес, то можливим стає розгляд витрат, пов'язаних з технологічним процесом як основним фактором, що впливає на ефективність виробничого процесу. На наш погляд, необхідно виділити в складі виробничих витрат особливий вид витрат, пов'язаний з технологічним процесом, тобто технологічні витрати.

Витрати на виробництво на підприємствах ресторанного господарства будь-якого виду продукції можна розділити на дві складові: технологічні витрати, або витрати на ресурси, технологію і виробництво, і умовно-постійні витрати, такі як амортизація обладнання, оренда, заробітна плата та інші [87].

1.2. Концептуальні засади обліку витрат виробництва та реалізації продукції

Модифікуючись під впливом інституційного середовища, бухгалтерський облік змінює не тільки свої концептуальні основи, а й методику і методологію, а в результаті і свою теорію. Про це свідчить поява в бухгалтерському обліку нових економічних об'єктів: трансакційні витрати, невидимі активи, інтелектуальний капітал, венчурний і людський капітал,

фірма як набір «контрактів». Не всі з цих об'єктів відображаються в системі бухгалтерського обліку, тому необхідні нові методи обліку для майбутньої їх реєстрації на рахунках бухгалтерського обліку та узагальнення інформації про них в формах звітності. Все це призводить до змін в категоріях обліку, елементах його методу, методології та теорії.

Побудова і організація ефективної системи обліку витрат - це актуальна проблема для більшості підприємств. В умовах хронічного дефіциту фінансів перед керівниками підприємств стоїть дуже важливе завдання - забезпечення оптимізації витрат і ефективне використання ресурсів. Задля досягнення поставленої мети значну роль відіграє використання раціональної методики та інструментарію обліку витрат, які, в свою чергу, сприяли б підвищенню рівня якості послуг, що надаються, в тому числі і в сфері ресторанного господарства.

Бухгалтерський облік є інформаційною базою для задоволення інформаційних потреб інституцій та окремих користувачів.

Відомості повинні бути готові до швидкої адаптації до мінливих умов внутрішнього і зовнішнього середовища. Важливим є баланс кількості інформації, часу на її пошук, обробку, передачу та відповідність поставленого завдання результату. Наведені принципи можна включити в базові, без дотримання яких знижується продуктивність інформації. Як перший, так і другий принцип необхідні для отримання максимально можливого результату і потенціалу розвитку бізнесу в перспективі.

Інформаційна політика є складною категорією, і краще, якщо вона сформована як прогресивна, оскільки в іншому випадку якість її не буде відповідати умовам діяльності. Принципами забезпечення якості облікової інформації О.В. Будько визначає орієнтацію на замовника, роль керівництва, залучення працівників, процесний і системний підходи, постійний розвиток [7, с. 185]. Принципи, тобто правила, встановлюються на мікро- та макрорівнях. Для системи бухгалтерського обліку визначальними є принципи, які регулюються стандартами бухгалтерського обліку. У розвиток

пропозиції теорії багатоцільового обліку С.Ф. Голов рекомендував переглянути ці правила і внести певні коригування, які будуть більше відповідати суті сучасної облікової системи, особливо в частині забезпечення інформаційних потреб різних в своїх цілях груп користувачів [17, с. 6-10].

Цей аспект заснований на тій особливості обліку, якої не має жодна функція в системі управління підприємством. Вона полягає в тому, що тільки бухгалтерський облік має методи і прийоми, які дозволяють здійснювати безперервне спостереження за господарською діяльністю в частині формування витрат на виробництво та реалізацію продукції, проводити її вимір, фіксацію і реєстрацію, узагальнення та деталізацію даних для отримання інформації про, необхідної для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Таких методів 8 або 4 пари: (1-2) документація та інвентаризація, (3-4) оцінка і калькуляція, (5-6) рахунки (активні, пасивні, активно-пасивні, синтетичні та аналітичні) і подвійний запис на рахунках, (7-8) бухгалтерський баланс і звітність. Ці методи дозволяють реєструвати господарські операції про витрати безперервно в календарній послідовності, деталізувати їх і сортувати, узагальнювати і складати на їх основі звітність, яку надавати користувачам. Тому саме вимоги користувачів до облікової інформації дозволяють розглядати систему бухгалтерського обліку конкретного підприємства як інформаційну модель цього підприємства. Така модель, з одного боку, використовується управлінським персоналом для планування і прогнозування витрат, управління і регулювання відхилень. З іншого - зовнішніми користувачами, які за своїми алгоритмами можуть інтерпретувати отриману інформацію у власних цілях.

Необхідно відзначити, що підходи до калькулювання собівартості в бухгалтерському фінансовому обліку і управлінському обліку відрізняються. Наприклад, показники, які не використовуються для формування собівартості у фінансовому обліку, можуть прийматися в розрахунок при калькулюванні для цілей управлінського обліку.

Способи обчислення собівартості в управлінському обліку не регламентовані. Собівартість формується для того, щоб володіти обґрунтованою інформацією про витрати і ефективно управляти витратами як структурних підрозділів, так і всього підприємства в цілому, тому застосовуються різні методи калькулювання. Наприклад, від обсягу витрат, які включаються в собівартість, диференціюють калькулювання повної та неповної собівартості, структуру яких представимо на рис. 1.1.

ПРЯМІ ВИТРАТИ		НЕПРЯМІ ВИТРАТИ			Комерційні витрати
Прямі матеріальні витрати	Прямі трудові витрати	Загальновиробничі витрати		Загальногосподарські витрати	
		Витрати на утримання і експлуатацію основного обладнання	Загальноцехові витрати на управління	Адміністративні витрати	
Неповна собівартість					
Виробнича собівартість цеху					
Виробнича собівартість продукції					
Повна собівартість					

Рис. 1.1. Структура собівартості продукції (робіт, послуг)

Джерело: складено автором на основі [28, 47]

Варто відзначити, що згідно з МСФЗ, до виробничої собівартості включаються прямі матеріальні і трудові витрати і всі загальновиробничі витрати [58]. У вітчизняній практиці неповна собівартість калькулюється тільки в частині змінних витрат (залежні від обсягів продукції, що

випускається, робіт або послуг). Повну собівартість продукції складають виробнича собівартість, загальногосподарські і збутові витрати.

В управлінському обліку також застосовується калькуляція фактичної і планової собівартості. Фактична собівартість - сукупність усіх реально витрачених ресурсів на виробництво продукції. Планова, або нормативна, собівартість є витратами на виробництво, яка розрахована заздалегідь, тобто спланована.

Таким чином, собівартість - це сумарні витрати на виробництво і реалізацію продукції. Собівартість відображає результати виробничої діяльності підприємства, а також є показником рівня внутрішньогосподарського управління.

Видається неможливим говорити про те, що собівартість є абсолютно точною величиною, оскільки вона прямо залежить від обраного методу її калькулювання та обліку витрат.

Застосування відомих в теорії і практиці методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) обумовлюється галузевою специфікою, в зв'язку з цим дослідження в області класифікації методів обліку витрат за різними ознаками є значущим при встановленні сутності методів.

Першочерговим є визначення «методу обліку витрат». Під методом обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) розуміють способи відображення і документування даних про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) і обчислення собівартості всієї продукції, її видів або одиниць. Суть методу обліку витрат виходить з кінцевої мети, носієм якої є технології виробництва і управління [28].

В цілому, класифікації визначають склад методів по групах, які наділені загальними ознаками або областями застосування, що допомагає при виникненні проблем, що виникають в ході обліково-аналітичної роботи.

Таким чином, завдяки виробничому процесу формуються нові споживчі вартості. Аналітичний контроль за витратами виробництва, а також

калькулювання собівартості одиниці продукції, робіт або послуг формують необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень, пов'язаних з ефективністю виробничої діяльності, ціноутворенням, якістю та асортиментом продукції, що випускається.

Висновки за розділом 1

Поняття «витрати» частіше використовується в бухгалтерському фінансовому обліку, а термін «затрати» - в плануванні та оцінці ефективності діяльності підприємства, в управлінському обліку. Між зазначеними поняттями існує різниця, а неправильна їх інтерпретація може викликати суттєві порушення в аналізі економічної діяльності організації, в плануванні та управлінні фінансово-виробничими процесами. Слід враховувати економічні принципи формування витрат, затрат, щоб виключити суб'єктивне трактування окремих категорій.

За Національними стандартами витрати визнаються в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

Запропоновано на підприємствах ресторанного господарства витрати на виробництво будь-якого виду продукції розділяти на дві складові: технологічні витрати, або витрати на ресурси, технологію і виробництво, і умовно-постійні витрати, такі як амортизація обладнання, оренда, заробітна плата та інші.

Наголошено, що в умовах хронічного дефіциту фінансів керівники підприємств мають забезпечувати ефективне використання ресурсів для оптимізації витрат. Досягають поставленої мети за допомогою використання раціональної методики та інструментарію обліку витрат, які, в свою чергу, сприяють підвищенню рівня якості послуг, що надаються, в тому числі і в сфері ресторанного господарства.

Бухгалтерський облік має методи і прийоми, які дозволяють здійснювати безперервне спостереження за господарською діяльністю. В рамках даної роботи розглянуто методи, які дозволяють реєструвати господарські операції про витрати безперервно в календарній послідовності, деталізувати їх і сортувати, узагальнювати і складати на їх основі звітність, яку надавати користувачам.

Особлива увага приділена собівартості, оскільки вона формується для того, щоб володіти обґрунтованою інформацією про витрати і ефективно управляти витратами. Виявлено, що підходи до калькулювання собівартості в бухгалтерському фінансовому обліку і управлінському обліку відрізняються, зокрема показники, які не використовуються для формування собівартості у фінансовому обліку, можуть прийматися в розрахунок при калькулюванні для цілей управлінського обліку.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

2.1. Організація обліку витрат виробництва та реалізації продукції на ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»

Об'єктом дослідження обрано ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» - підприємство ресторанного бізнесу.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Київ Інтертеймент Груп» знаходиться за адресою: 04210, м. Київ, Оболонський район, вулиця Маршала Тимошенка, 18. Найближча станція метро: «Мінська». ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» розпочало свою діяльність у 2011 році.

Основний вид діяльності ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» за КВЕД: 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування. В розпорядженні ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» мережа ресторанів «This is Пивбар», яка складається з 4 барів, що розташовані у різних районах Києва.

На підставі фінансової звітності (Додаток Д) проведемо порівняльний аналіз основних фінансово-господарських показників діяльності ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» (Додатки Е, Е.1).

Зробивши аналіз основних фінансово-господарських показників ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», можна підвести підсумок і сказати, що дане підприємство є прибутковим. Негативним можна вважати зменшення вартості основних засобів, що говорить про не оновлення матеріально-технічної бази та зменшення за останній рік продуктивності праці.

Економічна служба ресторану ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» представлена бухгалтерією, яка забезпечує організацію ведення обліку.

Щороку видається Наказ про облікову політику підприємства (Додаток Ж). В ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» розроблено Положення про бухгалтерську службу підприємства (Додаток З). Головний бухгалтер

підприємства призначається на посаду директором, діє на підставі Посадової інструкції (Додаток К) і звільняється відповідно до встановленого порядку.

Апарат бухгалтерського обліку складається з головного бухгалтера, бухгалтерів і касира. Головний бухгалтер підприємства призначається на посаду, працює на підставі Посадової інструкції і звільняється відповідно до встановленого порядку.

В ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» облік повністю автоматизований і використовується 1С: Громадське харчування для України. Застосуванням модуля «1С: Бухгалтерія» дозволяє автоматизувати не тільки завдання управління взаємовідносинами з клієнтами, але і завдання, пов'язані з веденням бухгалтерського, податкового обліку та здійсненням аналізу фінансово-господарської діяльності.

Ресторан ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» веде бухгалтерський облік згідно українського законодавства. Фінансова звітність готується на основі бухгалтерських записів, які в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» ведуться згідно з П(С)БО. Бухгалтерський облік в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» забезпечує своєчасне та повне відображення всіх господарських операцій відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

В Положенні про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку необхідно відображати усі принципіві питання, відповідальність за визначення яких, згідно з законодавством, покладена на власника підприємства. Зокрема, в Положенні ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» закріплено, що в ресторані використовують виробничий підхід до обліку витрат, тобто якщо формально дотримуватися методології обліку витрат (П(С)БО 16 «Витрати») та Інструкції № 291, модель обліку операцій із виготовлення власної продукції та її реалізації аналогічна порядку обліку витрат з виготовлення продукції та її продажу у виробничій сфері.

Інструменти облікової політики виступають методичним прийомом і опосередковано – через фінансову звітність – впливають на права та

обов'язки підприємств, оскільки на підставі показників звітності іншими суб'єктами приймаються рішення щодо співпраці із суб'єктом господарювання. Тому до формування облікової політики в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» підходять виважено і відповідально, оскільки найбільш повне розкриття інформації у наказі про облікову політику дозволить усім зацікавленим користувачам упевнитись, що звітність підприємства містить достовірну інформацію, яка відповідає обраним обліковим принципам і реально відображає фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

Організаційно етапи документопотоку відображаються у спеціальному документі, який називається план (графік) документообороту і є Додатком до Наказу про облікову політику. Він має визначати здійснення систематичного контролю складання і строків проходження первинних, зведених документів між окремими структурними підрозділами, передачі їх у бухгалтерію. Графік (схема) документообігу наведено у Додатку Л.

План (графік) документообороту розробляється головним бухгалтером і затверджується керівником. Вимоги головного бухгалтера щодо порядку складання і подання до бухгалтерії та опрацювання документів є обов'язковими для всіх підрозділів і служб підприємства.

В ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» обрано журнальну форму обліку (Додаток М).

У встановлені терміни підприємство складає та представляє за призначенням оперативну, бухгалтерську та статистичну звітність.

У ресторанній справі облік сильно залежить від розміру і складності бізнесу. Бухоблік в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», як і в будь-якому закладі громадського харчування, включає в себе облік виробництва, реалізації та організації споживання продукції громадського харчування. Важливий і складний момент у всій системі обліку - це калькулювання собівартості продукції.

Калькуляція - розрахункова відомість витрат організації на одиницю виробленої продукції [2, 12, 15].

Щоб вивести коректну калькуляцію страви, в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», в першу чергу, визначаються з меню, складають повний перелік страв, які планують подавати. Потім складаються технологічні карти на кожну позицію та заключають договори з постачальниками і визначають закупівельні ціни на кожен продукт, які потрібно.

Меню - це окреме питання, яке вирішується на етапі формування концепції ресторану. Зрозуміло, що чим різноманітніше меню, тим більший обсяг технологічних і калькуляційних карт, які потрібно постійно підтримувати в актуальному стані.

Технологічна карта - це документ, який містить в собі інформацію про всі особливості страви. Зазвичай в ній вказують:

- термін і специфіку зберігання страви. Наприклад: морозиво повинно зберігатися при температурі -18 ... -24, максимум 3 місяці;
- харчову цінність готового блюда: кількість калорій, співвідношення білків / жирів / вуглеводів;
- рецептуру, тобто склад і алгоритм приготування страви;
- джерело рецепта;
- опис зовнішнього вигляду, принцип прикрас і подачі страви;
- вага готової порції.

Закупівельні ціни на продукти - пункт, без якого калькуляцію страви вивести неможливо. В ідеалі варто додати транспортні витрати, витрати на навантаження і інші послуги, які ресторан оплачує окремо.

Калькуляційна картка складається на кожне найменування готового блюда. В ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» використовують Технологічно-калькуляційні карти, складання якої покажемо на прикладі (Додаток Н).

Звичайно, розрахунок калькуляції побічно впливає на відпускну ціну страви. Щоб заробляти на бізнесі, підприємець повинен враховувати і середні ціни по ринку, і можливості своєї аудиторії і ресурси, які ресторан витрачає на свою роботу: плата за рахунками, зарплати, податки.

Карти потрібні для правильної побудови процесу переміщення і списання сировини і запобігання розкрадання або завищення норм витрат продуктів під час приготування страв.

2.2. Фінансовий облік витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства

В ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» відповідно до Інструкції № 291, на рахунку № 23 враховує витрати на випуск власної продукції тільки в складі сировини, необхідного для її виробництва. А інші витрати, пов'язані з випуском і реалізацією продукції, а також інші витрати, що виникають при здійсненні господарської діяльності, формують витрати діяльності та враховуються підприємством на рахунках класу 9 «Витрати діяльності» [30, 67].

Рахунки класу 9 «Витрати діяльності» застосовуються в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» для узагальнення інформації про витрати діяльності.

За дебетом рахунків даного класу відображаються суми витрат, за кредитом - списання суми витрат у кінці звітного року або щомісяця на рахунок 79 «Фінансові результати» [30, 67].

Для обліку операційних витрат в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» використовують такі рахунки класу 9 «Витрати діяльності»:

- 90 «Собівартість реалізації»;
- 92 «Адміністративні витрати»;
- 93 «Витрати на збут»;
- 94 «Інші витрати операційної діяльності».

Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» не використовується.

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» використовують для узагальнення інформації про

собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг [30, 67].

На рахунку 92 «Адміністративні витрати» - загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства [30, 67].

На рахунку 93 «Витрати на збут» - витрати, пов'язані зі збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг [30, 67].

На рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності» - витрати операційної діяльності підприємства, крім витрат, які відображаються на рахунках 90, 92, 93, зокрема втрати від знецінення запасів; недостачі і втрати від псування цінностей; суми курсових різниць, що виникли внаслідок відображення валютних операцій; визнані штрафи, пені, неустойки [30, 67].

Розглянемо відображення обліку витрат на прикладі (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Облік операцій ресторану ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»

№ з/п	Зміст запису	Бухгалтерський облік		Сума, грн	Податковий облік	
		Д-т	К-т		Доходи	Витрати
I. Облік передачі запасів із комори на кухню і до бару						
1.	Відображено передачу продовольчої сировини з комори на кухню	23	281	10000	—	—
2.	Відображено передачу товарів із комори до бару	282	281	12400	—	—
3.	Відображено торгіву націнку на товар до бару (100% на собівартість товарів)	282	285	12400	—	—
II. Облік передачі продукції ресторану з кухні і до бару						
4.	Відображено передачу продукції до бару	282	23	10000	—	—
5.	Відображено торгіву націнку на продукцію ресторану у барі (100% на собівартість приготованих страв)	282	285	10000	—	—

Джерело: складено автором на основі [30, 67]

За кредитом рахунка 23 відображається вартість фактичної виробничої собівартості завершеної виробництвом готової продукції (до дебету рахунків 26) [30, 67]. У нашому випадку, як ми вже зазначали, такою виробничою собівартістю кухонної продукції є її скорочена собівартість, тобто тільки

собівартість використаної сировини. А щодо проведення Д-т 26 К-т 23, то воно не відповідає ні суті ресторанного бізнесу (оскільки йдеться про передачу приготованих страв до торгового залу, де для обліку використовується, як у роздрібній торгівлі, субрахунок 282), ні тій самій Інструкції №291, згідно з якою рахунок 26 «Готова продукція» призначено для узагальнення інформації про наявність і рух готової продукції підприємства [30]. При цьому до готової продукції належить продукція, обробку якої завершено і яка пройшла випробування, приймання, укомплектування відповідно до умов договорів із замовниками та відповідає технічним умовам та стандартам. Очевидно, що це визначення стосується готової продукції промислових підприємств, але аж ніяк не страв із кухні ресторану. Тому при передаванні кухонної продукції із кухні до торгового залу ресторану (бару) треба робити проведення Д-т 282 К-т 23 (за собівартістю).

Щодо оцінки вибуття кухонної продукції до бару, то, згідно з п. 16 П(С)БО 9, при відпуску запасів з виробництва їх оцінка здійснюється за одним із вище згаданих методів: ідентифікованої собівартості; середньозваженої собівартості; ФІФО; нормативних витрат; ціни продажу [72]. При цьому знову ж таки застосовується тільки один із них - метод «нормативних витрат», оскільки калькулюється кухонна продукція виходячи з норм закладення сировини на одну страву.

Таким чином, проведення Д-т 282 К-т 23 робиться за собівартістю, обчисленою виходячи з нормативних витрат на приготування страв.

Приготовані страви списуються з обліку на кухні за собівартістю виходячи з нормативних витрат на закладення сировини на страви, тобто саме так, як вони (страви) там і обліковувалися; інакше буде знову ж таки порушено єдність оцінки активу (а як страви як товар оприбутковуються у барі, покажемо нижче).

За Інструкцією №291 на субрахунку 282 «Товари в торгівлі» ведеться облік руху і наявності товарів, що є на підприємствах роздрібною торгівлі (у

магазинах, кіосках, у буфетах підприємств громадського харчування тощо) [30]. Очевидно, що тут йдеться про всі активи, які продаються в роздріб у барі (буфеті) ресторану. А у барі всі отримані запаси — це товари (і куповані, і приготовані як на кухні, так і в тому самому барі).

Товари списуються з комори до бару за середньозваженою собівартістю, а кухонна продукція списується з кухні до бару за собівартістю приготування. При цьому вже у барі робиться торгова націнка як на товари з комори, так і на приготовані страви з кухні. Тобто із перелічених вище методів оцінки переміщення запасів [72, п. 16] саме для обліку у торговому залі бару підходить метод «ціни продажу», оскільки тільки у барі товари та кухонна продукція справді є готовими для продажу. Це відповідає як суті справи, так і П(С)БО 9 [72, п. 22], згідно з яким оцінка за цінами продажу ґрунтується на застосуванні підприємствами роздрібною торгівлі середнього відсотка торгової націнки товарів. Цей метод можуть застосовувати (якщо інші методи оцінки вибуття запасів не є виправданими) підприємства, що мають значну та змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торгової націнки.

Далі за Інструкцією № 291 на субрахунок 285 «Торгова націнка» підприємства роздрібною торгівлі під час ведення обліку товарів за продажними цінами відображають торгові націнки на товари, тобто різницю між купівельною і продажною (роздрібною) вартістю товарів. За кредитом 285 відображається збільшення суми торгових націнок, за дебетом 285 - їх зменшення (списання) [30].

Отже, оприбутковуються товари з комори до бару двома проведеннями:

Д-т 282 К-т 281 (за собівартістю) і

Д-т 282 К-т 285 (на суму торгової націнки).

Проведення для обліку надходження продукції з кухні до бару:

Д-т 282 К-т 23 (за собівартістю) і

Д-т 282 К-т 285 (на суму торгової націнки).

Списання реалізованого товару (як купованого, так і кухонної продукції) з бару (торгового залу ресторану) у разі використання в обліку методу «ціни продажу» здійснюється так. Згідно з П(С)БО 9 [72, п. 22], собівартість реалізованих товарів визначається як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торгової націнки на ці товари. При цьому сума торгової націнки на реалізовані товари визначається як добуток продажної (роздрібної) вартості реалізованих товарів та середнього відсотка торгової націнки. А середній відсоток торгової націнки визначається діленням суми залишку торгових націнок на початок звітнього місяця і торгових націнок у продажній вартості отриманих у звітньому місяці товарів на суму продажної (роздрібної) вартості залишку товарів на початок звітнього місяця та продажної (роздрібної) вартості отриманих у звітньому місяці товарів.

Таблиця 2.2

Облік операцій ресторану ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»

№ з/п	Зміст запису	Бухгалтерський облік		Сума, грн	Податковий облік	
		Д-т	К-т		Доходи	Витрати
1.	Нараховано дохід від реалізації продукції і товарів із внесенням грошей до ЕККА (20000 + 24800 = 44800, у т. ч. ПДВ)	3012	702	44800	37333,3	—
2.	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	702	641	7466,7	—	—
3.	Відображено собівартість реалізованої продукції ресторану і товарів (44800 - 22400 = 22400)	902	282	22400	—	22400
4.	Відображено списання реалізованої торгової націнки за місяць (50% від загальної суми реалізації)	285	282	22400	—	—
5.	Відображено загальну суму виручки, зданої з операційної каси ЕККА до каси підприємства за всі дні місяця	3011	3012	44800	—	—

Джерело: складено автором на основі [30, 67]

На субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів» відображається собівартість реалізованих товарів [30, 75].

Тобто за дебетом 902 і кредитом 282 сума реалізації товарів і продукції у ресторані проводиться без націнки. До речі, при списанні націнки Інструкція №291 зазначає, що списання за розрахунками суми торгової націнки на реалізовані товари відображається за дебетом 285 і кредитом 282 або способом сторно за дебетом 282 і кредитом 285 (але у будь-якому разі до звітності включається згорнуте за всіма субрахунками сальдо рахунка 28) [30]. На практиці для ресторану, як і для магазину, при списанні реалізованої торгової націнки є доцільним саме проведення Д-т 285 К-т 282. Таким чином, оборот за період за кредитом 282 дорівнюватиме сумі виручки, оприбуткованої за ЕККА (за відсутності, звичайно, інших можливих умов). Тут наочно видно контрольну функцію обліку.

І оскільки все, що продається у торговому залі ресторану, - це товари, для відповідного обліку доходів субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції» не підходить. Тим більше що розрахунковий документ, який видається барменом клієнтові, включає суму і перелік усієї покупки клієнта закладу (і страви, і напої). Тому вся сума доходу від реалізації купованих товарів і продукції ресторану у торговому залі відображається за кредитом субрахунка 702 «Дохід від реалізації товарів» (тут підприємства торгівлі й інші організації узагальнюють інформацію про доходи від реалізації товарів) [30].

Отже, щодо реалізації товару та продукції у торговому залі ресторану робляться такі записи:

- 1) Д-т 301 (311) К-т 702 (на всю суму реалізації за розрахунковими документами);
- 2) Д-т 702 К-т 641 (ПДВ);
- 3) Д-т 285 К-т 282 (на всю суму реалізованої націнки);
- 4) Д-т 902 К-т 282 (собівартість реалізованих товарів, страв і напоїв).

Собівартість реалізованих купованих товарів та кухонної продукції (за собівартістю сировини) відображається за дебетом 902 [30]. Витрати, пов'язані з приготуванням страв у ресторані (зарплата кухарів, амортизація кухонного обладнання тощо), жодним чином не вписуються у нормативні визначення загальнопромислових витрат, адже вони традиційно мають місце у галузях зі складнішою структурою витрат та організацією управління (промисловість, будівництво тощо), ніж ресторанний бізнес.

І оскільки калькулювання собівартості страв у ресторані дуже скорочене, щодо решти операційних витрат ресторану треба виходити з того, що витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції (товарів), поділяються на адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати [75, п. 17].

Таблиця 2.3

**Облік витрат на збут та адміністративних витрат ресторану
ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»**

№ з/п	Зміст запису	Бухгалтерський облік		Сума, грн	Податковий облік	
		Д-т	К-т		Доходи	Витрати
1.	Відображено нарахування зарплати комірників, кухарів і кухонного персоналу, барменів та офіціантів, а також загальнообов'язкові внески на соціальне страхування	93	661, 65	25000	—	25000
2.	Нараховано амортизацію складського, кухонного і торгового обладнання	93	131	10000	—	10000
3.	Нараховано інші витрати обігу (витрати на збут)	93	63, 68	9000	—	9000
4.	Відображено нарахування зарплати адміністрації, бухгалтерії, охороні тощо, а також загальнообов'язкові внески на соціальне страхування	92	661, 65	21000	—	21000
5.	Нараховано амортизацію офісного обладнання	92	131	8000	—	8000
6.	Нараховано інші адміністративні витрати	92	63, 68	7000	—	7000

Джерело: складено автором на основі [30, 67]

Інші операційні витрати в ресторанах здійснюються у загальному для всіх підприємств порядку. Витрати на збут у ресторанах — це зазвичай

витрати обігу (тобто витрати, які підприємство несе у процесі товарного обігу (обміну товару на кошти). Витрати на збут включають такі витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів), як, зокрема, оплата праці продавців і працівників підрозділів, що забезпечують збут; витрати на передпродажну підготовку товарів та «інші витрати, пов'язані зі збутом товарів» [75, п. 19]. При цьому до складу витрат на збут у торговельних організаціях включаються витрати обігу, за винятком адміністративних витрат, інших операційних витрат і фінансових витрат. Для обліку витрат, пов'язаних з реалізацією (продажем) продукції і товарів передбачено рахунок 93 «Витрати на збут» [30].

Усі адміністративні витрати ресторану обліковуються на рахунку 92 «Адміністративні витрати» [30]. До них належать загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням ресторану або кафе, що діє як підприємство (юридична особа).

2.3. Облік витрат виробництва та реалізації продукції в системі управління підприємством

Стосовно індустрії громадського харчування можна визначати управлінський облік як складову частину інформаційної системи підприємства, що охоплює всі види облікових даних про необхідні для координації управлінських рішень витрати, бізнес-процеси і їх результати.

Організація управлінського обліку та звітності в компанії громадського харчування є створення гнучкої системи умов, елементів і принципів побудови облікового процесу для своєчасного і повного інформаційного забезпечення керівництва ресторану. Грамотно організована, ця система допоможе підприємствам оперативно вирішувати такі завдання:

- забезпечення адекватного і своєчасного реагування на зовнішні економічні процеси;
- оперативне планування виробництва, гнучке ціноутворення;
- делегування відповідальності менеджерам при управлінні;

- своєчасне внесення корективів в техніко-технологічну та калькуляційну документацію підприємства;
- прогнозування доходів і витрат організації;
- визначення резервів зниження витрат внаслідок застосування деталізованої номенклатури витрат обігу;
- складання, порівняння та надання інформації про витрати за центрами відповідальності і в розрізі статей витрат;
- створення системи управлінських звітів.

При організації управлінського обліку необхідно мати на увазі галузеві особливості діяльності підприємств харчування:

- поєднання процесів виробництва, торгівлі і надання послуг;
- широту асортименту продукції, що випускається, в тому числі фірмовою;
- обмежений термін зберігання сировини і готової продукції;
- застосування ручної праці;
- використання імпоротної сировини і обладнання;
- динамічність попиту в зв'язку зі зміною сезонів;
- обов'язковість дотримання технічних, санітарних, протипожежних та інших нормативів [3, 18].

Крім галузевих особливостей необхідно враховувати організаційно-економічні характеристики конкретного підприємства:

- тип, клас підприємства;
- його організаційну структуру;
- вид виробництва;
- специфіку технології виготовлення продукції (застосування збірників рецептур або самостійна розробка техніко-технологічної та калькуляційної документації для фірмової продукції);
- особливості сервісу (самообслуговування, обслуговування на місці, доставка готових страв, кейтерінг) [3, 18].

Управлінський облік на підприємствах харчування реалізується використанням системи принципів (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Принципи впровадження управлінського обліку

Джерело: складено автором на основі [3, 18]

Схему, яка визначає порядок формування й реалізації системи управління витратами підприємств ресторанного господарства можна представити наступним чином (табл. 2.4).

Отже, система управління витратами складається з елементів, між якими існують прямі й зворотні зв'язки шляхом обміну інформаційними потоками, що забезпечує вплив на ресурси, які акумулюються на вході системи управління витратами. Це зумовлено також тим, що за своїм змістом систему визначають або через поняття системного підходу (елементи, зв'язки, цілісність), або розглядають з позиції теорії регулювання через поняття «вхід», «вихід», «переробка інформації», «управління».

Таблиця 2.4

**Схема функціонування системи управління витратами підприємств
ресторанного господарства**

Складові елементи системи управління витратами	Етапи реалізації, характеристика, методи
Етапи	1. Розробка стратегії управління витратами
	2. Реалізація стратегії управління витратами
	3. Контроль
Господарські процеси	1. Постачання і зберігання
	2. Виробництво
	3. Реалізація і обслуговування
Концепції	Ланцюжка цінностей. Трансакційних витрат. ABC. Стратегічне позиціонування. Аналіз доданої вартості. Аналіз альтернативних витрат. Технологія точно в строк.
Функції	Планування. Організація. Мотивація. Облік. Аналіз. Регулювання. Контроль. Координація.
Методи	Стандарт-кост. ABC. Директ-кост. Нормативний. Таргет-костінг. Позамовний
Інструменти	Класифікація. Бюджетування. Нормування. Контролінг. Звітність. Автоматизація. Оптимізація. Мінімізація. Калькуляція. Управлінський облік. Моделювання. Документування.
Структура	Центр витрат (виробництво, реалізація, персонал). Економічний сектор. Адміністрація.

Джерело: [2, с. 386]

Для формування системи управління витратами необхідно визначити її суб'єкт та об'єкт.

Суб'єктами управління витратами (підсистема яка управляє) виступають працівники підприємства, які будь-яким чином впливають на формування витрат.

Об'єктами управління витратами (підсистема якою управляють) є витрати, тобто можуть бути їх кількісні характеристики: абсолютний розмір, структура, динаміка, рівень та якісні - види витрат, методи, способи та інструменти, процеси, ресурсні потоки тощо.

Реалізація будь-якої стратегії розвитку підприємства досягається через чітко окреслену її мету. Метою системи управління витратами визначено забезпечення ефективного формування витрат при раціональному витрачанні

ресурсів шляхом виконання поставлених завдань за всіма елементами системи, для досягнення очікуваного рівня результативності.

Отже, найбільш складним в системі управління витратами вбачається з'ясування саме її елементів, оскільки їх достатність й зміст будуть визначати результат дієвості й ефективності системи [2, с. 388].

На нашу думку на підприємствах ресторанного господарства доцільно обирати такі елементи системи управління витратами:

- етапи, які визначатимуть своєчасність застосування засобів реалізації стратегії;
- господарські процеси, які споживають ресурси за певними ознаками;
- концепції, які розкривають функціонування системи;
- функції, методи й інструменти, які забезпечують досягнення мети та структури, які здійснюють виконання всіх елементів системи.

Етапи управління поділено на три стадії:

- розробка стратегії досягнення мети системи управління витратами,
- реалізації досягнення мети,
- контроль за виконанням попередніх етапів [2, с. 390].

Враховуючи специфіку діяльності досліджуваного підприємства й мету стратегії, за повний цикл реалізації стратегії щодо управління витратами доцільно обирати в короткостроковому періоді - місяць, в довгостроковому - декілька місяців (квартал, пів року, рік), залежно від складності засобів досягнення мети.

Відмінною рисою діяльності підприємств ресторанного господарства є здійснення одночасно декількох різних процесів: постачання, виробництво, реалізація та обслуговування, що дає підстави враховувати особливості виконання завдань системи управління за кожним процесом. У зв'язку з цим управління їх витратами, визначається за умов виготовлення страв за затвердженими рецептурами й технологіями, коли відсутня можливість знижувати витрати сировини, необхідність реалізації страви відразу після приготування споживачам на їх замовлення, ускладнює планування кількості

виготовлених страв. За таких обставин, для ефективної реалізації елементів системи управління, необхідно [2, с. 394]:

1) використовувати в комплексі такі концепції управління витратами як конкурентних переваг в поєднанні з таргет-костінг, коли формування ціни здійснюється з врахуванням визначення певних цінностей споживачам, проте не шляхом накопичення витрат і додавання прибутку, а навпаки, коли витрати формуються під заплановану ціну й прибуток. Тобто рекомендовано в управлінні витратами віддавати в першу чергу, переваги ринковим механізмам, ніж витратним, спрямованим на їх зниження або враховуючи методи конкурентів;

2) одночасно, при необхідності більш глибокого управлінського аналізу витрат, використовуючи переважну більшість елементів, запропонованої системи, доцільно вдосконалювати рекомендовані механізми з метою формування інформації про витрати на всіх етапах їх формування, розподіляти витрати між центрами їх виникнення, аналізувати витрат в статичній й динамічній, прогнозувати можливі рівні витрат за видами господарських процесів тощо.

Управління витратами на підприємстві передбачає виконання функцій, властивих управлінню будь-яким об'єктом, й які визначають основні елементи, що виконує система управління витратами, розробку, прийняття та реалізацію рішень, а також контроль за їх виконанням. Отже, функції, які мають виконуватись системою управління витрат вбачаємо через функції, властиві й саме управлінню, які визначені в теорії менеджменту: планування, організація, регулювання, мотивація, облік й аналіз, координація, контроль, стимулювання.

Дотримання здійснення системою управління витратами окреслених функцій забезпечує виконання завдань, які реалізуються шляхом застосування різних методів та інструментів, за допомогою яких вивчають формування витрат і їх вплив на фінансовий результат. Методи управління є одними із найважливіших елементів системи управління витратами, оскільки

через їх правильно обрані способи забезпечується досягнення мети й задач. Вибір конкретних методів управління витратами зумовлений підходами обраної концепції, можливістю забезпечити при їх застосуванні всіх функцій й врахувати галузеві особливості. Адже змістова складова методів визначається застосуванням різноманітних способів і прийомів, за допомогою яких можна вивчити та отримати точну інформацію про витрати, щоб отримати очікуваний результат. Одним з основних інструментів системи управління витратами є методи обліку витрат, які характеризують процес їх виникнення і формування й методи калькулювання - процесу формування собівартості. Обрання методів визначає передумови ефективного управління фінансовими результатами і економічно обґрунтованого встановлення цін. Системність й достовірність інформаційних потоків про витрати за багатьма аспектами залежатиме від обраної системи обліку витрат. Метод калькулювання собівартості продукції включає підходи до охоплення, систематизації і контролю витрат виробництва для визначення фактичної собівартості продукції (стандарт-кост, АВС-кост, директ-кост, нормативний, позамовний, абзорпшн-костінг, таргет-костінг, кост-кіллінг, кайзен-костінг).

Як свідчить практика господарювання підприємств різних галузей економіки та ресторанного господарства, зокрема, застосування окремо взятого методу можливе, проте надає не достатньо точну й повну інформацію про собівартість продукції, й формування витрат в цілому.

Аналіз ведення обліку на досліджуваному підприємстві – ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», дозволив констатувати факт неналежного ставлення до ведення управлінського обліку, тому на нашу думку, введення і розвиток управлінського обліку буде супроводжуватися рядом позитивних змін в організації: поліпшенням якості продукції; зменшенням її собівартості; ефективним застосуванням виробничих і фінансових ресурсів; проведенням більш якісного внутрішнього контролю; підвищенням конкурентоспроможності організації.

Висновки за розділом 2

Таким чином, можемо зробити попередні висновки. Облікові роботи виконуються на аналізованому підприємстві в повному обсязі, включаючи складання бухгалтерських звітів і балансів, які подаються щоквартально і за рік. План документації і документообороту складається на підставі переліку типових і спеціалізованих форм документів, встановлених для підприємств даної галузі. Основне завдання плану полягає у визначенні порядку документального оформлення господарських операцій найзручнішими для підприємства документами, виходячи із специфіки його діяльності, а також визначення послідовності проходження документів по всіх стадіях облікового опрацювання. План документації оформляється у вигляді переліку форм документів з коротким описом їх змісту або у вигляді альбому форм документів.

В ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» відповідно до Інструкції № 291, для обліку витрат на виробництво та реалізацію використовують рахунок № 23, де враховують витрати на випуск власної продукції тільки в складі сировини, необхідного для її виробництва та рахунки класу 9 для узагальнення інформації про витрати діяльності.

Система управління витратами з відповідним складом її елементів формується самостійно кожним підприємством ресторанного господарства. В рамках даного дослідження автором була обґрунтована актуальність впровадження управлінського обліку на підприємствах громадського харчування, розкрито сутність такого обліку як ефективної основи системи управління сучасною організацією. Визначені суттєві характеристики поняття «управлінський облік». З урахуванням галузевих і організаційно-економічних особливостей індустрії харчування сформульовані основні завдання та додаткові принципи побудови управлінського обліку. Запропоновано впровадження управлінського обліку в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп».

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВАТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції на підприємстві ресторанного господарства ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»

В даний час в Україні громадське харчування є однією з привабливих сфер діяльності, в яку вигідно інвестувати кошти. Дана галузь представлена як великими ресторанными мережами по всій країні, так і невеликими кафе, які виконують безліч функцій, що визначає їхню соціальну значимість для забезпечення сучасного життя. У зв'язку з наростаючою конкуренцією, великим вибором специфікацій організації підприємств харчування питання забезпечення безперервності їх діяльності є актуальним. Для реалізації принципу безперервності діяльності підприємствами громадського харчування обмежено використовується такий бухгалтерський інструмент як створення резервів, спрямованих на підтримку нормальної діяльності компанії, не враховується специфіка діяльності при їх створенні.

В Україні широко використовується «резерв сумнівних боргів, створення забезпечень для відшкодування майбутніх операційних витрат», а наприклад, резерви, пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю, взагалі, не представлені. А окремі суб'єкти малого підприємництва, яким є ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», у відповідності до П(С)БО 25 [76, розділ I, п. 8] взагалі, можуть не створювати забезпечення наступних витрат і платежів, а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення.

У складі резервів особливу категорію, на наше переконання, мають представляти «резерви по поточній діяльності». Оскільки галузь громадського харчування передбачає особливий технологічний процес,

наприклад кулінарну обробку харчових продуктів, то підприємства цієї сфери схильні до специфічних видів ризику.

Причиною відсутності формування комплексу резервів, що враховує специфіку галузі громадського харчування та дозволяє раціонально реагувати на ризики даної галузі, на нашу думку, є нерозуміння методистами по створенню ведення обліку, а також керівниками підприємств громадського харчування, необхідності створення резервів для забезпечення безперервності їх діяльності. Наявність недостатньої дослідженості питань формування бухгалтерських резервів на підприємствах громадського харчування, відсутність єдиної точки зору на структуру групи ризиків підприємств громадського харчування, відсутність методики оцінки і обліку резервів, а також відсутність внутрішнього контролю резервів вимагає наукового опрацювання даних питань та впровадження в облік.

Невизначеність діяльності закладів громадського харчування обумовлює необхідність створення резервів для покриття можливих втрат з метою підтримки безперервної діяльності. Під безперервністю діяльності підприємства громадського харчування будемо розуміти здатність підприємства громадського харчування безперервно підтримувати технологічні процеси по кулінарній обробці харчових продуктів і приготування продукції, при відсутності у нього намірів ліквідації або припинення діяльності.

Пропонуємо для реалізації принципу безперервності діяльності підприємств громадського харчування застосовувати резервний комплекс - комплекс, що складається з групи спеціальних резервів, для створення якого підприємство використовує рахунки для бухгалтерського обліку витрат, визначає необхідні дії по процедурам бухгалтерського обліку та відображення в звітності.

Під спеціальними резервами ми розуміємо резерви, що відображають особливості діяльності підприємств громадського харчування, які будуть створені для покриття можливих втрат, пов'язаних з технологічними

процесами по кулінарній обробці харчових продуктів і приготування страв, недотриманням санітарно-гігієнічних правил і т.п.

Різні ситуації, пов'язані з особливостями діяльності підприємств громадського харчування, створюють особливі види ризику. Залежно від ситуації з низкою ризиків можна змиритися, а з рядом інших ризиків потрібно вжити заходів, щоб зменшити небажані наслідки. Розглянемо відповідність особливостей діяльності підприємств громадського харчування, ризику і резерву (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Відповідність особливостей діяльності підприємств громадського харчування витрат на ризик і резерву

Особливості діяльності підприємств громадського харчування	Вид витрат на ризик	Вид резерва
Технологія обробки і виробництва продукції	Витрати на ризики порушення технології кулінарної обробки харчових продуктів і виробництва продукції	Резерви майбутніх витрат, пов'язані з виробничою діяльністю підприємств громадського харчування
	Витрати на ризики порушення санітарно-гігієнічних правил	Резерв під умовні факти господарської діяльності
Використання сировини (продуктів)	Витрати на ризики використання неякісної сировини чи закінчення терміну придатності	Резерв під умовні факти господарської діяльності
	Витрати на ризик зменшення вихідної сировини	Резерви на природний збиток
Короткий термін зберігання і реалізації продукції	Витрати на ризик псування продукції	Резерв під псування продукції
Реалізація відразу декількох способів збуту продукції (виду діяльності)	Витрати на ризик неправильного вибору специфікації підприємства	Відповідний резерв
	Витрати на ризик припинення якого-небудь способу реалізації (виду діяльності)	Відповідний резерв

Джерело: складено автором на основі [16, 23]

Пропонуємо доповнити П(С)БО 16 положенням, що у бухгалтерському обліку витрати, пов'язані з забезпеченням виплат по резервам на

підприємствах громадського харчування, відображенням у складі витрат операційної діяльності залежних від напрямку витрат.

Витрати на резерв під природний збуток (рахунок 951) важливий для підприємств даної галузі торгівлі, оскільки більшу частку займають товарно-матеріальні цінності, які мають властивість зменшуватися під впливом зовнішніх факторів.

Витрати на резерв під псування продукції (рахунок 952). Часто в діяльності підприємств громадського харчування, особливо кафе, виникає наступна ситуація - приготували страв більше, ніж продали, а термін реалізації і зберігання короткий. Доводиться списувати псування непроданої продукції на витрати, іноді ці суми істотні, тому під цей ризик створюється даний резерв.

Витрати на резерв майбутніх витрат, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств громадського харчування (рахунок 953) - для зниження таких виробничих ризиків, як порушення технології приготування страв, збій в роботі обладнання тощо.

Витрати на резерви, пов'язані з умовними фактами господарської діяльності. Головною причиною є те, що використання харчових продуктів у виробництві і випуск готових страв – справа дуже ризикована, оскільки можна отримати неякісну сировину або порушити технологію виробництва, санітарно-гігієнічні правила, що вплинуть на якість кінцевого продукту, таким чином натрапити на судовий розгляд і т.д.

Витрати на резерв, пов'язаний з неправильним вибором специфікації підприємства. Даний резерв створюється на початку діяльності підприємства, коли керівництво не впевнене, що обрана специфікація підприємства буде користуватися попитом.

Резерв під продаж або припинення будь-якого виду діяльності Даний резерв створюється до запуску нового проекту підприємства, коли керівництво не впевнене, що він буде прибутковим.

Запропонований порядок формування групи резервів, які враховують особливості діяльності підприємств громадського харчування, заснований на ризик-орієнтованому підході, дозволить сформувати ефективний резервний комплекс для забезпечення безперервності діяльності. Для побудови резервного комплексу обрано рахунок бухгалтерського обліку, порядок формування і використання.

Приклад бухгалтерських записів щодо формування та використання групи резервів, які враховують особливості діяльності підприємств громадського харчування, представлені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Бухгалтерські записи щодо формування та використання специфічних резервів

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
Витрати на резерв під природний збуток (рах 951), під псування непроданої продукції (952)			
1	нарахування резерву щомісяця на суму відрахувань	23	951, 952
2	відображена нестача товарно-матеріальних цінностей	94	Рахунки ТМЦ
3	списана недостача ТМЦ в пределах норм естественной убыли	951, 952	94

Джерело: складено автором на основі [30, 67]

Облік резервів, пов'язаних з неправильним вибором профілю підприємства, і під продаж або припинення будь-якого виду діяльності, здійснюється за аналогією з урахуванням резерву майбутніх витрат, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств громадського харчування.

3.2. Удосконалення обліку витрат виробництва та реалізації продукції для цілей управління

Удосконалення функціональної системи управлінського обліку підприємства громадського харчування сприяє підвищенню ефективності кінцевих результатів. Ця система накладається на сформовану організаційну структуру, від ефективності якої залежить загальна результативність.

У багатьох випадках вдосконалення системи управлінського обліку супроводжується певними змінами в організаційній структурі підприємства, оскільки неефективно і недоцільно комп'ютеризувати і вводити нові методи управлінського обліку в неефективну архітектуру підприємства.

При вивченні ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» були виявлені такі недоліки в системі управлінського обліку, які впливають на обґрунтованість прийняття результативних управлінських рішень:

- статті витрат недостатньо деталізовані;
- є труднощі в розподілі обов'язків між менеджерами, немає способи виділення окремих центрів відповідальності;
- система звітності в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» надає недостатньо повну інформацію, не відповідає вимогам до інформаційного забезпечення управлінського апарату відомостями про виробничий процес;
- немає певного регламенту здач і складання звітності для керівництва ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» і структурних підрозділів;
- відсутня ієрархія і ряд конкретних форм звітності для різних рівнів управління.

У зв'язку з цим ми пропонуємо ряд рекомендацій щодо вдосконалення системи управлінського обліку:

- 1) розробку розширеної номенклатури витрат обігу;
- 2) вдосконалення ієрархії і структури (форми, змісту) управлінських звітів та звітності в цілому;
- 3) підготовку в структурних підрозділах планів-стратегій;
- 4) розвиток системи бюджетування;
- 5) детальну організацію системи обліку витрат.

Отже, головним об'єктом управлінського обліку на підприємствах харчування є витрати. Вони враховуються і групуються за видами, центрами відповідальності, місцями виникнення, видам продукції, послуг.

На мою думку, для оперативного моніторингу коливань рівня витрат і їх мінімізації в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» необхідно використовувати

максимально деталізовану номенклатуру витрат обігу, сформовану з урахуванням галузевих особливостей (Додаток П).

Запропонована класифікація дозволить раціонально використовувати матеріальні, трудові та фінансові ресурси, а також приймати вірні тактичні рішення, проводити прогнозування і робити оцінки на тривалий період.

Для оптимізації визначення центрів відповідальності в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», як підприємстві харчування, пропонуємо використовувати методологію кваліфікації цих структур в залежності від бізнес-процесів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Запропонована методика кваліфікації центрів відповідальності в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» в залежності від бізнес-процесів

Бізнес-процес	Центр відповідальності
Розробка, технологічна підготовка виробництва і випуск продукції громадського харчування, в тому числі напівфабрикатів	Виробництво
Внесення змін в техніко-технологічну та калькуляційну документацію	
Ремонт і технічне обслуговування виробничого устаткування, його утилізація	
Управління асортиментом, ціноутворення меню	Маркетинг
Вивчення ринку індустрії харчування, аналіз конкурентів	
Рекламні кампанії, просування бренду, SMM-супровід бізнесу	
Розвиток бази покупців (наприклад, з метою просування кейтерингу)	Продаж (реалізація)
Укладання договорів з клієнтами (кейтеринг, послуги харчування для персоналу сторонніх компаній, організація дозвілля)	
Обробка заявок на надання послуг	
Вхідна логістика	Постачання
Закупівля виробничого обладнання в розрізі цехів	
Забезпечення виробництва сировиною і матеріалами	
Управління складським господарством	Адміністрація
Фінансовий менеджмент	
Ведення обліку, складання звітності	
Стратегічне планування	
Управління трудовими ресурсами, підвищення кваліфікації персоналу	
Удосконалення поточного робочого процесу підприємства	
Управління інформацією	

Джерело: складено автором на основі [88]

Це система ознак (бізнес-процесів), що дозволить проводити розподіл управлінської структури підприємства на центри відповідальності, які

відповідають за надання оперативної інформації про конкретний бізнес-процес і його результат.

Запропонована методика сприяє оперативному визначення кола осіб, відповідальних за надання інформації, а також рівномірному розподілу обов'язків між центрами відповідальності.

У кожному такому центрі можливе виділення окремих ділянок - місць виникнення витрат. Наприклад, в центрі відповідальності «Виробництво» їх можна виділити кілька:

- гарячий цех,
- холодний цех,
- кондитерський цехи,
- бар,
- торговий зал.

Значну роль в постановці управлінського обліку в індустрії харчування відіграє формування форм внутрішньої звітності - системоутворюючий елемент, на якому тримається вся управлінська структура.

Варто підкреслити, що ведення обліку і складання звітності по центрах відповідальності сприяють підвищенню дисципліни і відповідальності керівників.

На наш погляд, управлінська звітність - це сукупність способів отримання підсумкових відомостей для управління компанією. Звітність повинна забезпечити можливість швидкого доступу до інформації та оцінки фактичних результатів, їх відхилень від мети, визначення недоліків в даний час і на майбутнє, вибору оптимальних варіантів управлінських рішень.

В рамках визначення ієрархії управлінських звітів та звітності по центрах відповідальності ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», адаптації звітності до вимог керівництва, а також вдосконалення системи управлінського обліку доцільно провести наступні заходи:

- провести аналіз існуючої звітності (складу, структури, функцій, користувачів);

- простежити організаційні та технічні аспекти діючої системи управлінської звітності;
- дати оцінку рівню автоматизації інформаційних потоків, а також процесів прийняття рішень;
- привести цю автоматизацію в порядок відповідно до вимог системи звітності управлінського обліку (при необхідності).

Перелік управлінських звітів із зазначенням періодичності їх складання і центрів відповідальності, який адаптований до потреб керівників ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», і має сприяти отриманню більш детальної інформації про роботу підприємства, прийняття конструктивних управлінських рішень, представлений в Додатку Р.

Внаслідок зіставлення витрат по кожному центру відповідальності з результатами їх діяльності, з використанням виконаних робіт і послуг формується фінансовий результат, який може бути прибутком або збитком. У разі прибутку вона може бути повністю або частково спрямована на матеріальне стимулювання працівників, якщо ж трапиться збиток, може стояти питання про матеріальну відповідальність працівників за отриманий результат.

Причини результатів роботи потрібно обов'язково проаналізувати і вивчити. Основними показниками діяльності підрозділів можуть бути якість, собівартість продукції, перевитрата або економія ресурсів. Потрібно відзначити, що в кожному конкретному випадку керівник структурного підрозділу повинен визначати систему показників, яка необхідна для аналізу і стимулювання персоналу.

Висновки за розділом 3

1. Запропонований порядок формування групи резервів, які враховують особливості діяльності підприємств громадського харчування, заснований на ризик-орієнтованому підході, дозволить сформувати ефективний резервний комплекс для забезпечення безперервності діяльності.

2. Проведені дослідження акцентують увагу на тому, що, формуючи систему показників бухгалтерської управлінської звітності, необхідно оптимально (і при цьому максимально) знизити ступінь неповноти знань про господарюючий суб'єкт. Грамотно розроблена на підприємстві громадського харчування система показників звітності має виступати індикатором ефективності управління через набір параметрів, закріплених в цій системі.

Розроблено та обґрунтовано рекомендації щодо вдосконалення управлінського обліку в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», як підприємстві ресторанного бізнесу. Запропоновано до застосування деталізована номенклатура витрат, а також система внутрішньої звітності.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження, зроблені наступні висновки та пропозиції.

1. З'ясовано, що поняття «витрати» частіше використовується в бухгалтерському фінансовому обліку, а термін «затрати» - в плануванні та оцінці ефективності діяльності підприємства, в управлінському обліку. Запропоновано на підприємствах ресторанного господарства витрати на виробництво будь-якого виду продукції розділяти на дві складові: технологічні витрати, або витрати на ресурси, технологію і виробництво, і умовно-постійні витрати, такі як амортизація обладнання, оренда, заробітна плата та інші. За Національними стандартами витрати визнаються в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

Запропоновано на підприємствах ресторанного господарства витрати на виробництво будь-якого виду продукції розділяти на дві складові: технологічні витрати, або витрати на ресурси, технологію і виробництво, і умовно-постійні витрати, такі як амортизація обладнання, оренда, заробітна плата та інші.

2. Організація обліку на підприємстві забезпечує необхідний зв'язок в системі його управління. Запропоновано під організацією бухгалтерського обліку розуміти систему умов і елементів облікового процесу, який містить первинний облік і документування операцій, реєстри бухгалтерського обліку, план рахунків, форми ведення бухгалтерського обліку та складання звітності. Бухгалтерський облік має методи і прийоми, які дозволяють здійснювати безперервне спостереження за господарською діяльністю. В рамках даної роботи розглянуто методи, які дозволяють реєструвати господарські операції про витрати безперервно в календарній послідовності, деталізувати їх і сортувати, узагальнювати і складати на їх основі звітність, яку надавати користувачам. Визначені фактори, які потрібно враховувати

при побудові облікової системи на підприємстві, зокрема: загальні (обумовлюють використання різних способів калькуляції), організаційні (обумовлюють побудову робочого плану рахунків, обґрунтування методики обліку витрат, виділення об'єкта обліку, прийняття рішень взаємозв'язку обліку і калькуляції, вибір способів і прийомів калькуляції), технологічні (зумовлюють виникнення та формування центрів відповідальності).

Визначені суттєві характеристики поняття «управлінський облік». З урахуванням галузевих і організаційно-економічних особливостей індустрії харчування сформульовані основні завдання та додаткові принципи побудови управлінського обліку. Особлива увага приділена собівартості, оскільки вона формується для того, щоб володіти обґрунтованою інформацією про витрати і ефективно управляти витратами. Виявлено, що підходи до калькулювання собівартості в бухгалтерському фінансовому обліку і управлінському обліку відрізняються, зокрема показники, які не використовуються для формування собівартості у фінансовому обліку, можуть прийматися в розрахунок при калькулюванні для цілей управлінського обліку.

3. Об'єктом дослідження обрано ресторан ТОВ «Київ Інтертеймент Груп». Зробивши аналіз основних фінансово-господарських показників ТОВ «Київ Інтертеймент Груп», з'ясовано, що дане підприємство є прибутковим. Негативним можна вважати зменшення вартості основних засобів, що говорить про не оновлення матеріально-технічної бази та зменшення за останній рік продуктивності праці. Облікові роботи на підприємстві виконуються в повному обсязі, включаючи складання бухгалтерських звітів і балансів, які подаються щоквартально і за рік. План документації і документообороту складається на підставі переліку типових і спеціалізованих форм документів, встановлених для підприємств даної галузі. План документації оформляється у вигляді переліку форм документів з коротким описом їх змісту або у вигляді альбому форм документів.

4. В ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» відповідно до Інструкції № 291, для обліку витрат на виробництво та реалізацію використовують рахунок № 23, де враховують витрати на випуск власної продукції тільки в складі сировини, необхідного для її виробництва та рахунки класу 9 для узагальнення інформації про витрати діяльності.

5. Дослідження показало, система управління витратами в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» має низку недоліків. Тому автором була обгрунтована актуальність впровадження управлінського обліку на підприємствах громадського харчування, розкрито сутність такого обліку як ефективної основи системи управління. Запропоновано впровадження управлінського обліку в ресторані ТОВ «Київ Інтертеймент Груп».

6. Запропонований порядок формування групи резервів, які враховують особливості діяльності підприємств громадського харчування, заснований на ризик-орієнтованому підході, дозволить сформувати ефективний резервний комплекс для забезпечення безперервності діяльності. Для побудови резервного комплексу необхідно вибрати рахунок бухгалтерського обліку резервів, визначити оцінку, порядок формування і використання.

7. Для виявлення шляхів зниження рівня витрат необхідно розробити деталізовану номенклатуру витрат обігу, а також визначитися з вибором рахунків обліку витрат. У процесі розвитку системи управлінського обліку на підприємствах ресторанного бізнесу виникає необхідність оптимізації процесу визначення центрів відповідальності, а також складання переліку управлінських звітів.

Результатом дослідження діяльності ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» стало виявлення недоліків у веденні обліку для цілей управління та розроблена номенклатура витрат, яка дозволить менеджерам підприємства оперативно реагувати на коливання їх рівня. Запропонована методика кваліфікації центрів відповідальності в залежності від бізнес-процесів полегшить керівнику ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» процес делегування управлінських повноважень. Перелік управлінських звітів систематизовано в

розрізі центрів відповідальності, а також містить вказівку на періодичність задачі, що буде сприяти вчасному отриманню деталізованої інформації про діяльність підприємства, а також прийняття конструктивних управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августова О. О. Облік витрат за національними та міжнародними стандартами / О. О. Августова // Відкрита Міжнародна інтернет-конференція «МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація» (11.09.2015 р.) URL: <http://konf.amsfo.com.ua/oblik-vitratza-nacionalnimi-ta-mizhnarodnimi-standartami/>
2. Андрющенко І. С. Формування системи управління витратами підприємств ресторанного господарства / І. С. Андрющенко, О. В. Томілов // Бізнес Інформ. - 2016. - № 10. - С. 385-396. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_10_59
3. Атамас П. Й. Управлінський облік. – 2-ге вид.: навч. посібн. – Д.-К.: Центр учбов. літ-ри, 2014. – 440 с.
4. Бланк І. А. Управління прибутком / І. А. Бланк. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 544 с.
5. Бобиль В. В. Дослідження закордонного досвіду з питань обліку витрат виробництва та калькулювання продукції / В. В. Бобиль, Г. С. П'ятигорець, Я. В. Зуєва // Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Проблеми економіки транспорту. - 2017. - Вип. 14. - С. 76-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpdnuzt_pet_2017_14_10
6. Боярова О. А. Щодо запровадження МСФЗ в Україні при формуванні балансу / О. А. Боярова, Н. П. Кузик, Н. П. Венгерук URL: <http://ic.faaf.org.ua/pdf/130-schodo-zaprovadzhennya-msfz-vukraini-pri-formuvanni-balansu.pdf>.
7. Будько О. В. Шляхи забезпечення якості облікової інформації / О. В. Будько // – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Том 14. – № 2. – С. 183-187. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2013_14\(2\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2013_14(2)_29).

8. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : [підручник] / Ф. Ф. Бутинець.– Житомир : ЖІТІ, 2014. – 640 с.
9. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч.посібник / [Зінченко О. В., Радіонова Н. Й., Хаустова Є. Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 340 с.
10. Веренич О. Г. Облік доходів і витрат основної операційної діяльності у ресторанному бізнесі / О. Г. Веренич, Т. О. Коноваліхіна // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2010. - Вип. 7(1). - С. 254-260. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7\(1\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7(1)_32)
11. Волкова І. А. Фінансовий облік – 2 : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / І. А. Волкова. – К.: Центр навчальної учбової літератури, 2009. – 224 с
12. Волковська Я. В. Аналіз підходів до обліку витрат у ресторані: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції // Моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів, (Харків, 24-26 березня 2016 р.). - Харків: Видавництво «НТМТ», 2016. С. 59-63.
13. Волковська Я. В. Управлінський облік витрат операційної діяльності підприємств готельно-ресторанного комплексу: дисертація ... канд. екон. наук, спец.: 08.00.09 - бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Я.В. Волковська; наук. керівник А.А. Пилипенко.; Харк. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця, Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ХДУХТ, 2018. – 399 с.
14. Гавриленко К. А. Аутсорсинг як інструмент зниження витрат у системі стратегічного управління / К. А. Гавриленко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – 1 (91). – С. 104-109.
15. Гаврилюк С. П., Міска В. Г. Економічні передумови управління поточними витратами в підприємствах ресторанного господарства//Інвестиції: практика та досвід. 2014. №19. С. 33-40.

16. Гаценко О. П. Управлінський облік: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. Ю. В. Ніколенка. - К.: Університет «Україна», 2012. - 359 с.
17. Голов С. Ф. Теорія багатоцільового бухгалтерського обліку / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. - 2011. - № 4. - С. 3-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2011_4_2
18. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник / С. Ф. Голов. - К.: Лібра, 2014. - 703 с.
19. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
20. Грінько А. П. Використання функціонального підходу для цілей ефективного управління та обліку витрат підприємств ресторанного господарства / А. П. Грінько, О. О. Кваша // Технологический аудит и резервы производства. - 2016. - № 1(3). - С. 69-75. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_1\(3\)__15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_1(3)__15)
21. Грінько А. П., Кваша О. О. Теоретичні та обліково-економічні аспекти формування інформації про витрати, доходи і фінансові результати на підприємствах ресторанного господарства: монографія. Х.: Вид. Іванченко І. С., 2016. 290 с.
22. Гуріна Н. В. Історичний генезис понять «витрати» і «затрати»: обліково-економічний аспект / Н.В. Гуріна, Н.М. Ткаченко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4278>
23. Гуріна Н. В. Класифікація витрат підприємства для потреб управління. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2015. Вип. 10. С. 268-271.
24. Данилюк М. О., Лещій В. Р. Управління витратами на промислових підприємствах / Науково-практичний посібник: Наукове видання. - Івано-Франківськ: ПП Супрун, 2016. - 172 с

25. Дерій В. А. Витрати на збут у системі обліку й аналізу невиробничих витрат / В.А. Дерій // Облік і фінанси. — 2013. — № 4. — С. 20—23.
26. Домбик О. М. Облік витрат діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу: організаційно-методичний аспект / О. М. Домбик // Торгівля, комерція, підприємництво. - 2015. - Вип. 19. - С. 115-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2015_19_25
27. Драган О. І. Удосконалення методики формування витрат на виробництво продукції (послуг) на підприємствах м'ясної промисловості // Економіка, фінанси, право. – 2016. – № 2. – С. 11-15.
28. Журнал «Податки та бухгалтерський облік» (електронне видання) - Класифікація витрат на виробництво – URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17159.html>
29. Ільченко М. О. Облікова політика як інструмент організації обліку витрат на підприємствах ресторанного господарства / М. О. Ільченко // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2013. - Вип. 10(3). - С. 262-268. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esnof_2013_10\(3\)_45](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esnof_2013_10(3)_45)
30. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 із змінами та доповненнями від 25 вересня 2009 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>
31. Кирильєва Л. О. Проблемні аспекти обліку витрат на дослідження та розробки в закладах ресторанного господарства / Л. О. Кирильєва, Є. О. Самойлова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2012. - Вип. 1(1). - С. 129-135. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1(1)_20)
32. Коблянська О. І. Фінансовий облік : [навч. посібник] / О.І. Коблянська. – 2-ге вид. – К. : Знання, 2007. – 471 с.
33. Ковтун С. В. Управління затратами / С. В. Ковтун, Н. Я. Ткачук, С.П. Савлук. - Х.: Фактор, 2014. - 272 с.

34. Козак В. Г. Визначення поняття «витрати» та їх оцінка / В. Г. Козак // Реформування економіки України: стан та перспективи : зб. матеріалів ІУ Міжнар. наук.-практ. конф. (26–27 листопада 2009 р., м. Київ). – К., 2009. – С. 129–131.
35. Козаченко А. Ю. Теоретичне обґрунтування сутності та класифікації не виробничих витрат для потреб обліку та ефективного проведення аудиту / А. Ю. Козаченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2018. - № 5(1). - С. 211-216. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2018_5\(1\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2018_5(1)_40)
36. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
37. Концептуальна основа фінансової звітності: видана Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.09.2010 року №929_009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009
38. Копотієнко Т. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту витрат у мережах підприємств ресторанного господарства / Т.Ю. Копотієнко // Інноваційна економіка. - 2016. - № 1-2. - С. 239-245. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2016_1-2_42
39. Курак А. І. Забезпечення майбутніх витрат і платежів: методичні аспекти вдосконалення облікового відображення / А. І. Курак // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. - 2019. - Вип. 57. - С. 118-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2019_57_20
40. Кучеренко Т. Є. Накладні і непрямі витрати підприємства як інструмент управлінського обліку / Т. Є. Кучеренко, О. М. Матрос, О.Д. Підлубна // Глобальні та національні проблеми економіки Випуск 22., 2018 – с. 954-949 URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/178.pdf>

41. Легенчук С. Ф., Вольська К. О., Вакун О. В. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія. - Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2016. - 228 с.
42. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навчальний посібник/ Лень В. С., Гливенко В. – К.: Центр навчальної літератури, 2018.- 608 с.
43. Линник О. І. Особливості обліку та оцінки витрат відповідно до національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку / О.І. Линник, О.В. Кадук // Вісн. Нац. тех. ун-ту «ХПІ» / Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2014. – № 33. – С. 22–27 URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vcpitp_2014_33_6.pdf.
44. Ляшенко С. І. Забезпечення бухгалтерського обліку прибутку та витрат в умовах застосування МСФЗ на підприємствах торгівлі та ресторанного господарства / С. І. Ляшенко, М. О. Ільченко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2013. - Вип. 1(1). - С. 78-84. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_1\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_1(1)_13)
45. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 року № 2 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>
46. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності № 226 від 02.03.2010 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0145569-02>
47. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: затв. наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 року № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07>
48. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: затв. наказом Міністерства фінансів

- України від 25.06.2003 року №422. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03>
49. Методичні рекомендації щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами № 157 від 17.06.2003 р. URL: <http://ua-info.biz/legal/basete/ua-cmtext/index.htm>
50. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>
51. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 року № 929_013. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013
52. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» від 01.01.2012 №929_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021
53. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» від 01.01.2012 №929_020 URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020
54. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2012 №929_014. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014
55. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» від 01.01.2012 № 929_025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025
56. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 23 «Витрати на позики» від 01.01.2012 року № 929_042 URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_042
57. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» від 01.01.2012 року №929_050 URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050
58. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) URL:
http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945

59. Нападівська Л. В. Управлінський облік : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Нападівська. – К.: Книга, 2014. – 544 с.
60. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
61. Нашкерська Г. В. Бухгалтерський облік : [навч. посібник] / Г. В. Нашкерська. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 464 с.
62. Новак Н. Г., Башинська І. О. Особливості обліку у готельно-ресторанному бізнесі/ Економіка. Фінанси. Право. – Київ, 2018. – №6'2018, С. 17-19.
63. Обермейстер А. Витрати у US GAAP / А. Обермейстер // GAAP.UA теорія і практика управлінського обліку. – 2006. URL: http://gaap.ru/biblio/gaap-ias/compare_rus/023.asp.
64. Олійник С. О. Актуальні питання обліку витрат на виробництво продукції // Журнал Науковий огляд № 8(51), 2018. URL: <http://oaji.net/articles/2017/797-1541006826.pdf>
65. Організація бухгалтерського обліку : [навчальний посібник] / за ред. В.С. Леня. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 696 с.
66. Осадча Г. Г. Обліковий аспект управління витратами постачальницько-заготівельного процесу / Г. Г. Осадча, Т. М. Пержан // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - Вип. 9(2). - С. 193-196. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_9\(2\)__44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_9(2)__44)
67. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України, затверджено 30.11.99 р. № 291 за № 892/4185] // Все про бухгалтерський облік. - 2014. - № 20. - 27 лютого.
68. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

69. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: [підручник] / А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2001. – 460 с.
70. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
71. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 №242 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
72. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 року №246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
73. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 року № 20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
74. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
75. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 року №318. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
76. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 — Редакція від 23.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
77. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996 – XIV: Закон України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
78. Про затвердження типових форм первинного обліку: затв. наказом Міністерства статистики України від 29.12.1995 року № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95>

79. Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. - Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. - 257 с.
80. Пушкар М. С. Фінансовий облік : [підручник] / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2012. – 628 с
81. Реслер М. В. Класифікація витрат підприємств торгівлі в системі обліку та управління ними / М. В. Реслер, В. М. Захаркевич // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. - 2019. - Вип. 57. - С. 100-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2019_57_17
82. Ромашко О. М. Проблеми оцінки та обліку витрат за міжнародними стандартами звітності / О. М. Ромашко URL: http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/problemi_ocinki_ta_obliku_vitrat_za_mizhnarodnim_i_standartami_zvitnosti/23-1-0-510.
83. Семенюк Л. В. Облік та аналіз витрат у системі управління продуктом закладів ресторанного господарства / Л. В. Семенюк // Бізнес Інформ. - 2015. - № 9. - С. 271-276. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_9_44
84. Сльозко Т. М. До питання про концептуальну основу обліку і звітності / Т. М. Сльозко // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 4. – С. 244–251 URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2013_4_29.pdf
85. Сторожук Т. М. Облікова політика підприємства / Т. М. Сторожук. – Ірпінь: Націо-нальний університет ДПС України, 2015. – 240 с.
86. Супрученко О. Л. Еволюція розвитку категорії «витрати» та напрямки її удосконалення на підприємствах ресторанного господарства / О. Л. Супрученко // Облік і контроль у системі управління економічною стійкістю підприємств в умовах глобалізації : монографія / під ред. В.Ф. Максимової. – Оде-са : ОНЕУ, 2014. – 461 С.
87. Супрученко О. Л. Підходи до класифікації витрат на підприємствах ресторанного господарства / О. Л. Супрученко // Глобальні та

- національні проблеми економіки. – 2015. – № 3. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2993>
88. Топоркова О. В. Роль бізнес-процесів в управлінському обліку витрат на підприємствах ресторанного господарства / О. В. Топоркова, М. О. Лільченко // Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. Економічні науки. - 2013. - Вип. 2. - С. 234-240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvbdfa_2013_2_30
89. Турило А. М. Уточнення сутності поняття «витрати» і їхньої економічної оцінки на підприємстві / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, Н.М. Цуцурук // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – №11. – С. 85-88.
90. Управління затратами підприємства: Монографія / Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, Л. Ю. Хлап'юнов, Г. А. Макухін. - К.: Лібра, 2007. - 320 с.
91. Управління витратами: Навч. посіб. / М. Г. Грещак, В. М. Гордієнко, О. С. Коцюба та ін.; За заг. ред. М. Г. Грещака. - К.: КНЕУ, 2012. - 264 с.
92. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства: навч. посіб. /Ю. С. Цал-Цалко. – К.: ЦУЛ, 2012. – 656 с.
93. Чумак О. В. Формування облікової політики витрат підприємств ресторанного господарства / О. В. Чумак, Н. М. Пономаренко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. - 2017. - Вип. 1(2). - С. 282-287. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2017_1\(2\)_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2017_1(2)_48)
94. Шеховцова Д. Д. Організація управлінського обліку витрат при використанні інформаційних технологій на підприємствах ресторанного господарства / Д. Д. Шеховцова // Бізнес Інформ. - 2016. - № 3. - С. 244-249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_3_37
95. Янчева Л. М. Методичні підходи до організації бухгалтерського обліку витрат виробництва та обігу на підприємствах ресторанного

господарства / Л. М. Янчева, Т. В. Шталь, М. О. Ільченко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2012. - Вип. 2. - С. 11-17.

96. Янчева Л. М. Управлінський облік фінансових результатів підприємств ресторанного господарства: монографія. / Л. М. Янчева, І. Б. Чернікова, І.О. Гладій - Харків, 2009. 204 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Огляд наукових підходів щодо визначення сутності витрат

Зміст витрат	Представники наукової школи
<i>1. Ресурсно-виробничий підхід</i>	
Спожиті ресурси або гроші, які необхідно заплатити за товари, роботи і послуги.	Бутинець Ф.Ф. [8]
Важливий елемент відтворювального процесу первинної ланки	Волкова І.А. [11]
Сума спожитих на виробництві товарів, робіт і послуг факторів виробництва (ресурсів).	Пушкар М.С. [80, с. 389]
<i>2. Фінансовий (грошовий) підхід</i>	
Виражені в грошовій формі поточні витрати всіх видів ресурсів на виробництво продукції.	Бланк І.А. [4]
Обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому вимірі для здійснення господарської діяльності.	Поддєрьогін А.М. [69]
<i>3. Економічний підхід</i>	
Сукупні витрати живої та уречевленої праці на виробництво продукції становлять витрати господарської діяльності суб'єктів підприємництва.	Цал-Цалко Ю.С. [92, с. 5]
<i>4. Бухгалтерський підхід</i>	
Це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).	Прохар Н.В. [79]
Найважливіша частина фінансової діяльності підприємства, тому слід знати порядок їх здійснення, обліку й розподілу.	Лень В.С. [42, с. 449], Коблянська О.І. [32]
Споживання або використання матеріалів, товарів, робіт, послуг в процесі одержання доходу.	Нашкерська Г.В. [61, с. 390]
<i>5. Управлінський підхід</i>	
Одна з важливих категорій управлінського обліку та якісної оцінки діяльності підприємства.	Козак В.Г. [34, с. 129]
Для управління виробничою собівартістю витрачання ресурсів у виробництві можна відображати через використання поняття «затрати»	Нападовська Л.В. [59]
<i>6. Нормативно-правовий підхід</i>	
Або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.	ПСБО 16 (п.6) [75], НП(С)БО 1 (п. 3) [60]
Витрати – це зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі відтоку або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, які ведуть до зменшення капіталу, не пов'язаних з його розподілом між учасниками акціонерного капіталу	МСФЗ [58]

Джерело: сформовано автором

Огляд спеціальної літератури з питань обліку витрат

№	Автор, джерело	Короткий зміст
1	2	3
1.	Августова О.О. [1]	Співставлення поняття “витрати” за національними та міжнародними стандартами; проведено порівняльну характеристику оцінки та визнання витрат згідно з П(С)БО та МСБО.
2.	Андрющенко І.С. [2]	Запропоновано алгоритм формування системи управління витратами підприємств ресторанного господарства шляхом побудови її рекомендованої структури. Визначено мету, суб’єкт та об’єкт системи управління витратами. Охарактеризовано елементи й інструменти реалізації заходів щодо управління витратами для підприємств ресторанного господарства.
3.	Бобиль В. В. [5]	Досліджено сутність витрат у закордонних працях, етапи світового розвитку обліку витрат. Методологічними засадами дослідження еволюції поняття витрат є загальнонаукові й спеціальні методи економічної науки. Використано метод історико-економічного аналізу.
4.	Боярова О.А. [6]	Зазначають, що перехід вітчизняних підприємств на міжнародні стандарти зумовлює значний перелік практичних питань, однак система бухгалтерського обліку та звітності в Україні має розвиватися таким чином, щоб забезпечити поступову позитивну адаптацію МСФЗ шляхом вивчення, порівняння і прогнозування впливу невідповідностей національної та міжнародної облікових систем на інформаційне забезпечення користувачів звітності.
5.	Будько О.В. [7]	Визначено сутність якості облікової інформації, яка враховує можливість її використання користувачами для прийняття управлінських рішень.
6.	Веренич О. Г. [10]	В статті розглянуті проблемні питання обліку доходів і витрат основної операційної діяльності, яка пов’язана з наданням послуг харчування та організації дозвілля.
7.	Волковська Я. В. [12]	Проаналізовано основні підходи до обліку витрат.
8.	Волковська Я.В. [13]	Сформульовано основні теоретичні положення організації управлінського обліку, що допомагають надалі виділити етапи процесу. Сформовано процедуру вибору підходу до обліку витрат та запропоновано за допомогою методу аналізу ієрархій використовувати облік

Продовження дод. Б

1	2	3
		витрат за операціями чи цільове управління витратами за бажанням у готелях та калькулювати витрати від зворотного у ресторанах. Систематизовано основні принципи організації та ведення управлінського обліку.
9.	Гавриленко К. А. [14]	Досліджено проблему використання на вітчизняних підприємствах стратегічного управління, розглянуто підходи до управління витратами. на базі цього розроблено адаптовану до управління витратами матрицю аутсорсингу, яка використовується для прийняття рішення про обрання конкурентної стратегії на основі вивчення частки ринку підприємства, динаміки цін і витрат.
10.	Гаврилюк С. П., Міска В. Г. [15]	У статті розглянуто економічну сутність поточних витрат підприємств ресторанного господарства. Досліджено види та особливості складу поточних витрат підприємств. Охарактеризовано економічні передумови управління поточними витратами підприємств ресторанного господарства.
11.	Голов С. Ф. [17]	Запропоновані автором визначення предмета, склад принципів і методів бухгалтерського обліку можуть бути покладені в основу нової базової теорії вітчизняного бухгалтерського обліку.
12.	Грінько А. П. [20]	Досліджено стан ресторанного бізнесу в країні, визначено основні напрями його покращення, обґрунтовано витратний характер реалізації загальних функцій підприємств ресторанного господарства, що є основою для впровадження функціонального обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, організації управлінського обліку. Визначено місце витрат обігу та виробництва в системі кругообороту капіталу. Рекомендовано класифікацію витрат підприємств ресторанного господарства залежно від видів діяльності та цілей управління.
13.	Грінько А. П., Кваша О. О. [21]	Сформульовано основні теоретичні та економічні аспекти формування інформації про витрати, доходи і фінансові результати на підприємствах ресторанного господарства.
14.	Гуріна Н. В. [23]	У статті розглянуто підходи до виокремлення класифікаційних ознак витрат, розроблених вітчизняними та зарубіжними вченими. Досліджено особливості класифікації витрат деревообробних підприємств та їх вплив на прийняття управлінських рішень.

Продовження дод. Б

1	2	3
15.	Гуріна Н.В. [22]	Зібрана інформація та проведено поняття «витрати» і «затрати».
16.	Данилюк М.О., Лещій В.Р. [24]	Досліджено особливості управління витратами на промислових підприємствах.
17.	Дерій В.А. [25]	Використано для розуміння сутності витрат та різних підходів до їх обліку. Наведено їх детальну класифікацію та запропоновано її удосконалити.
18.	Домбик О. М. [26]	У статті досліджено систему обліку витрат основної діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах господарювання. Визначено переваги та недоліки застосування сучасних методів обліку витрат і калькулювання собівартості на досліджуваних підприємствах. Рекомендовано реєстри обліку витрат, що дають можливість формувати належну інформацію для прийняття управлінських рішень.
19.	Драган О.І. [27]	Надані пропозиції по удосконаленню методики формування витрат на виробництво продукції (послуг) на підприємствах м'ясної промисловості.
20.	Ільченко М. О. [29]	Розглянуто та проаналізовано вітчизняні та закордонні підходи щодо організації бухгалтерського обліку витрат та формування облікової політики. Проведено детальний аналіз положень нормативних документів, що регламентують в тій чи іншій мірі облік витрат на підприємствах ресторанного господарства.
21.	Кирильєва Л. О. [31]	Розглянуто проблемні аспекти обліку витрат на дослідження та розробку продукції в закладах ресторанного господарства. Проведено розмежування між етапами дослідження та розробок, визначено методи обліку витрат на дослідження та розробки.
22.	Козак В.Г. [34]	Використано для розуміння сутності витрат та різних підходів до їх трактування.
23.	Козаченко А. Ю. [35]	У статті розглянуто сутність поняття „невиробничі витрати” та різні підходи вчених-економістів щодо його трактування. Здійснено аналіз наукових підходів вчених до визначення складу ознак, покладених в основу класифікації невиробничих витрат. Запропоновано класифікацію невиробничих витрат.
24.	Копотієнко Т. Ю. [38]	Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних та прикладних аспектів обліково-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту витрат в мережах підприємств ресторанного господарства. З метою вдосконалення даного

Продовження дод. Б

1	2	3
		процесу було запропоновано структурно-логічну схему формування обліково-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту витрат.
25.	Курак А. І. [39]	У статті досліджено та проаналізовано класифікаційні ознаки забезпечень майбутніх витрат і платежів; методичні підходи до їх облікового відображення та запропоновано напрями їх удосконалення.
26.	Кучеренко Т.Є. [40]	Удосконалено аналітичний облік досліджуваних витрат та запропоновано накопичувальну відомість аналітичного обліку витрат до рахунку 92 «Адміністративні витрати».
27.	Линник О.І. [43]	Концептуальних основах складання та подання фінансових звітів; певні положення П(С)БО 16 «Витрати» прямо повторюють правила МСФЗ; в окремих випадках П(С)БО 16 «Витрати» містить вимоги, які не виділені окремо в міжнародних стандартах, але знаходяться в їх межах; разом з тим, деякі положення, що розкриті в МСФЗ, не знайшли свого відображення в національних П(С)БО України.
28.	Ляшенко С. І. [44]	Проведено аналіз спеціальної літератури, нормативно-правової бази щодо визначення підходів до організації бухгалтерського обліку прибутку та витрат, наведено порівняльну характеристику П(С)БО та МСФЗ. Удосконалено методику облікового процесу прибутку та витрат в умовах застосування МСФЗ на підприємствах торгівлі та ресторанного господарства.
29.	Олійник С. О. [64]	В статті проведений загальний огляд сучасного стану обліку витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції, визначено переваги та недоліки нинішнього стану та запропоновані напрямки його вдосконалення. Проаналізовано чинну законодавчо-нормативну базу обліку і контролю витрат діяльності.
30.	Осадча Г. Г. [66]	Окреслено основні завдання організації та управління постачальницько-заготівельної діяльності. Досліджено основні параметри та види системи управління запасами. Наведена характеристика витрат, що пов'язані з придбанням та зберіганням запасів. Обґрунтовано резерви зниження витрат у процесі постачання запасів.
31.	Реслер М. В. [81]	У статті висвітлено особливості торговельної діяльності та їх вплив на організацію обліку,

Продовження дод. Б

1	2	3
		також розглядається аналітично-управлінська класифікація витрат у системі обліку, досліджено аналітично-управлінську класифікацію поточних витрат торговельного підприємства.
32.	Ромашко О. М. [82]	Вказує на суттєві відмінності відображення в обліку та звітності витрат, визначаючи важливою умовою удосконалення діючих національних стандартів конкретизацію певних понять та термінів, зближення діючих стандартів обліку витрат з податковим законодавством, розробку єдиного підходу до оцінки, визнання та відображення витрат суб'єктів господарювання.
33.	Семенюк Л. В. [83]	Запропоновано поєднання, на різних етапах управління, методів обліку витрат на продукт у закладах ресторанного господарства.
34.	Сльозко Т. М. [84]	Пропонує розробити єдину концептуальну основу бухгалтерського обліку та звітності (фінансової, статистичної, внутрішньої та податкової), принципи створення якої не мають різнитися для різних користувачів.
35.	Супрученко О. Л. [86]	Проаналізовано підходи до класифікації витрат підприємств ресторанного господарства у нормативній та економічній літературі, розглянуто загальні ознаки даних групвань. За результатами дослідження запропоновано доповнити загальну класифікацію ознакою «за складовими діяльності підприємств», що забезпечить облік та контроль витрат на підприємствах ресторанного господарства.
36.	Топоркова О. В. [88]	Проведено аналіз щодо визначення підходів до організації управлінського обліку витрат на підприємствах ресторанного господарства з використанням бізнес-процесів. Проаналізовано та виділено бізнес-процеси, які задовольняють управлінський облік витрат на підприємствах ресторанного господарства. Визначено цілі та причини необхідності використання бізнес-процесів в обліковому процесі витрат на підприємствах даної галузі.
37.	Чумак О. В. [93]	Запропоновано складові облікової політики витрат підприємств ресторанного господарства, ґрунтуючись на рекомендованій методологічній основі. Елементи облікової політики визначено через розкриття методичних аспектів стосовно обраних складових. Визначено класифікаційні ознаки для витрат досліджуваних підприємств, запропоновано робочий план рахунків обліку в

Продовження дод. Б

1	2	3
		аналітичному розрізі для управління витратами операційної діяльності підприємств ресторанного господарства, рекомендовано загальний механізм розподілу загальновиборничих витрат.
38.	Шеховцова Д. Д. [94]	Розглянуто використання сучасних інформаційних систем та технологій для ведення управлінського обліку витрат підприємств ресторанного господарства; визначено критерії якості інформаційного забезпечення з метою організації управлінського обліку витрат та прийняття рішень.
39.	Янчева Л. М., Чернікова І. Б., Гладій І. О. [96]	Наявність на підприємствах ресторанного господарства підсистеми організації споживання, яка призводить до створення в загальній системі підприємства певних підрозділів у системі обслуговування, які включають основних і допоміжних працівників, основне і допоміжне обладнання та основні і допоміжні приміщення.
40.	Янчева Л.М., Шталь Т. В., Ільченко М. О. [95]	Відмінність підприємств ресторанного господарства від виробничих підприємств.

Джерело: сформовано автором

**Характеристика чинної нормативно - правової бази
з обліку витрат, як об'єкту дослідження**

№	Нормативний документ	Основні положення
1	2	3
1.	Конституція України [36]	Загальні положення, що регулюють діяльність і функціонування підприємства, його правові засади
2.	Господарський кодекс України [19]	Встановлює відповідно до конституції України правові основи господарської діяльності (господарювання), яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності. Відповідність господарської діяльності підприємства чинному законодавству.
3.	Податковий кодекс України [68, ст. 14.1.27]	Визначення витрат, як суми будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, понесених для здійснення господарської діяльності платника податків, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого має місце зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу між власниками);
4.	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [77]	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
5.	НП(С)БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [60]	Методика формування звітності в частині витрат. Визначає витрати, що формують собівартість реалізованої продукції та впливають на кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства (прибуток чи збиток) Розглядає витрати, як процес зменшення капіталу, або збільшення зобов'язань у процесі здійснення господарської діяльності.
6.	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [71]	До складу витрат звітного періоду (інших операційних витрат) відносяться: витрати, що пов'язані із дослідженням та розробкою; витрати, що направлені на підготовку та перепідготовку кадрів; витрати на проведення рекламних заходів та просування продукції на ринку; витрати на створення та реорганізацію підприємств; витрати на покращення ділової репутації підприємства; витрати на створення торгових марок.
7.	П(С)БО 9 «Запаси» [72]	Регулює визнання готової продукції, незавершеного виробництва складовою запасів. Визначення первісної вартості запасів відповідно до положень П(С)БО 16 «Витрати»

Продовження дод. В

1	2	3
8.	П(С)БО 11 «Зобов'язання» [73]	Витратами визнаються суми створених забезпечень. Забезпечення створюються для відшкодування майбутніх операційних витрат на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; реструктуризацію.
9.	П(С)БО 15 «Дохід» [74]	Витрати, пов'язані з реалізацією продукції, мають бути достовірно визначені при визначенні доходу.
10.	П(С)БО 16 «Витрати» [75]	Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу між власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
11.	П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [76]	Установлює зміст і форму Фінансової звітності малого підприємства в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) та порядок її заповнення
12.	Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [48]	Встановлює порядок використання реєстрів бухгалтерського обліку
13.	Положення № 88 «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [70]	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку
14.	Про затвердження типових форм первинного обліку [78]	Впровадження типових форм первинного обліку. Для правильності оформлення первинних документів по відображенню витрат виробництва.
15.	МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [51]	Розкритті певні основи поняття рекомендує здійснювати класифікацію витрат за характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу), або за функціями як частини «собівартості продажу» (наприклад, витрати на збут або адміністративну діяльність). Це відповідає класифікації витрат за економічними елементами та статтями калькуляції у вітчизняній практиці, що передбачено ПБО 16 «Витрати»
16.	МСБО 2 «Запаси» [52]	В окремий параграф виділено витрати на придбання та витрати на переробку. У визначенні постійних і змінних загальновиробничих витрат, формуванні їх баз розподілу в П(С)БО 16 «Витрати» та в МСБО 2 «Запаси» немає жодних відмінностей.

Продовження дод. В

1	2	3
		У П(С)БО 16 «Витрати» наводиться детальний перелік складу загальновиробничих витрат, що значно полегшує працю бухгалтера зі складання їх класифікації на підприємстві. Водночас різниця полягає в тому, що згідно з П(С)БО 16 «Витрати» загальновиробничі витрати включаються до складу виробничої собівартості продукції робіт, послуг, а відповідно до МСБО 2 «Запаси» – до оцінки запасів, а саме до витрат на їх переробку.
17.	МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [53]	Облікові політики – це певні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансових звітів
18.	МСБО 16 «Основні засоби» [54]	Розкритті певні основи поняття
19.	МСБО 18 «Дохід» [55]	Розкритті певні основи поняття
20.	МСБО 23 «Витрати на позики» [56]	Розкритті певні основи поняття
21.	МСБО 38 «Нематеріальні активи» [57]	Розкритті певні основи поняття
22.	Концептуальна основа фінансової звітності [37]	Розкрито поняття «витрати» – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам. Це означає, що національний та міжнародний підходи до оцінки та визначення витрат ідентичні.
23.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [30]	Визначає порядок застосування та призначення рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.
24.	Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності № 226 [46]	В зазначених методичних рекомендаціях наведена інформація щодо обліку витрат підприємств ресторанного господарства. Проте дані рекомендації стосуються лише обліку адміністративних витрат та витрат на збут, відносно ж виробничих витрат рекомендації відсутні.
25.	Методичні рекомендації щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами № 157 [49]	Приділено переважну увагу торговельному методу. Відносно рахунку 23 «Виробництво» в Методичних рекомендаціях № 157 зазначено, що «за дебетом відображають вартість товарів і сировини, які надійшли у виробництво» та «дебетове» сальдо рахунку 23 «Ви- робництво» показує вартість залишків сировини, яка не пройшла кулінарної обробки...». Тобто рахунок 23 «Виробництво» рекомендується виключно

Продовження дод. В

1	2	3
		для обліку використаних у виробництві запасів, тому він не носить калькуляційного характеру.
26.	Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості № 373. [47]	Визначає склад витрат, що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг), групуючи їх за економічними елементами. Визначає основні методи обліку й калькулювання фактичної собівартості продукції.
27.	Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [50]	Витрати підприємства можуть відображатися з використанням рахунків класу 8 «Витрати за елементами» або 9 «Витрати діяльності». Підприємства самостійно визначають перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат. Підприємство самостійно визначає перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).
28.	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [45]	Запаси включають в себе готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам. Первісна вартість запасів (готової продукції), що виготовляються власними силами підприємства, визнається як їхня виробнича собівартість.
29.	МСФЗ [29]	Витрати - зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі відтоку або виснаження активів або збільшення суми зобов'язань і резервів, виражається в зменшенні капіталу, не пов'язаного з його розподілом між власниками
30.	GAAP [63]	Витрати - фактичні або передбачувані відтоки грошових коштів або їх еквівалентів, які виникли або виникнуть в результаті основної діяльності компанії.

Джерело: сформовано автором

Класифікація витрат

№ з/п	Ознаки	Витрати
1	2	3
Класифікація витрат на виробництво		
1	За центрами відповідальності (місцем виникнення витрат)	Витрати виробництва, цеху, дільниці, технологічного переділу, служби тощо
2	За видами продукції, робіт, послуг	Витрати на вироби, типові представники виробів, групи однорідних виробів, деталі, вузли, замовлення, процеси тощо
3	За відношенням витрат до процесу виробництва	Основні, накладні
4	За способами віднесення на собівартість продукції	Прямі, непрямі
5	За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат	Змінні, постійні
6	За єдністю складу (однорідністю) витрат	Одноелементні, комплексні
7	За доцільністю витрачання	Ефективні (продуктивні), неефективні (непродуктивні)
8	За відношенням до собівартості продукції (робіт, послуг)	Витрати на продукцію, витрати періоду
9	За періодами визнання (часом виникнення)	Витрати поточні, майбутніх періодів та майбутні витрати
10	За можливістю здійснення контролю за витратами	Контрольовані, неконтрольовані
11	За видами витрат (економічним змістом)	Витрати за економічними елементами, витрати за статтями калькуляції
Групування витрат за економічними елементами		
1	Матеріальні витрати	<ol style="list-style-type: none"> 1) сировина й матеріали (основні та допоміжні) 2) купівельні напівфабрикати 3) товари, які використані для виробничо-господарських потреб 4) тара і тарні матеріали 5) паливо та енергія 6) будівельні матеріали 7) запасні частини 8) МШП 9) роботи та послуги виробничого характеру, виконані для підприємства сторонніми організаціями 10) втрати внаслідок нестачі матеріальних цінностей у межах установлених норм природного убутку
2	Витрати на оплату праці	<ol style="list-style-type: none"> 1) витрати на виплату основної та додаткової заробітної плати персоналу; 2) гарантійні та компенсаційні виплати; 3) виплати за невідпрацьований час; 4) інші витрати на оплату праці

Продовження дод.Г

1	2	3
3	Відрахування на соціальні заходи	1) відрахування сум ЄСВ у розмірах та порядку, установлених законодавством; 2) відрахування на індивідуальне страхування робітників, зайнятих виробництвом, та апарату управління цехами; 3) відрахування на інші соціальні заходи
4	Амортизація	1) амортизація основних засобів; 2) амортизація інших необоротних матеріальних активів; 3) амортизація нематеріальних активів
5	Інші операційні витрати	Витрати, що не ввійшли до складу елементів, зазначених у рядках 1 — 4 таблиці, зокрема: <ul style="list-style-type: none"> 1) витрати, пов'язані з управлінням виробництвом; 2) витрати на перевезення працівників виробництва до місця роботи та назад; 3) витрати зі страхування ризиків, пов'язаних з виробничим процесом; 4) податки, збори та інші обов'язкові платежі, що включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг); 5) витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією фондів природоохоронного призначення; 6) витрати на оплату робіт і послуг сторонніх підприємств та організацій; 7) витрати, пов'язані з випробуваннями, контролем за відповідністю якості виробів, деталей, вузлів установленим стандартам або технічним умовам; 8) сума сплачених орендарем платежів за користування наданими в оперативний лізинг (оренду) необоротними активами; 9) інші витрати

Джерело: складено автором на основі [28, 75, 81]

Додаток Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП"	за ЄДРПОУ	2015 01 01
Територія М.КИЇВ	за КОАТУУ	37739350
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	8038000000
Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб 7		56.10
Одниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, буд. 18, М.КИЇВ обл., 04210		0444110828

1.Баланс на 31 грудня 2014 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 220,8	3 237,2
первісна вартість	1011	3 745,6	4 030,7
знос	1012	(524,8)	(793,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 220,8	3 237,2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	204,9	307,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14,3	27,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9,5	17,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	38,9	69,2
Витрати майбутнього періоду	1170	5,0	7,0
Інші оборотні активи	1190	19,3	37,5
Усього за розділом II	1195	291,9	465,9
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 512,7	3 703,1

Продовження дод. Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 450,0	1 450,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(94,6)	(107,3)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 355,4	1 342,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	203,7	214,8
розрахунками з бюджетом	1620	21,9	37,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	7,4	12,5
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	5,6	7,3
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	666,1	841,2
Усього за розділом III	1695	897,3	1 100,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	3 512,7	3 703,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2014

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 387,5	2 753,1
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 387,5	2 753,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 348,7)	(1 597,4)
Інші операційні витрати	2180	(1 969,4)	(1 115,1)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 318,1)	(2 712,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	69,4	40,6
Податок на прибуток	2300	(12,5)	(7,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	56,9	33,3

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП Невструєва

Інна

Володимирівна

Невструєва Інна Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Невструєва Інна Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Продовження дод. Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП"	за ЄДРПОУ	2016	01 01
Територія <u>М.КИЇВ</u>	за КОАТУУ	37739350	
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	8038000000	
Вид економічної діяльності <u>Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування</u>	за КВЕД	240	
Середня кількість працівників, осіб <u>10</u>		56.10	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон <u>вулиця МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, буд. 18, М.КИЇВ обл., 04210</u>		0444110828	

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 237,2	3 143,5
первісна вартість	1011	4 030,7	4 237,1
знос	1012	(793,5)	(1 093,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 237,2	3 143,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	307,1	531,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27,8	37,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17,3	134,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	69,2	77,3
Витрати майбутнього періоду	1170	7,0	7,0
Інші оборотні активи	1190	37,5	75,4
Усього за розділом II	1195	465,9	863,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 703,1	4 007,3

Продовження дод. Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 450,0	1 450,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(107,3)	(147,5)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 342,7	1 302,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	214,8	237,1
розрахунками з бюджетом	1620	37,1	43,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	12,5	19,7
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	7,3	9,4
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	841,2	1 154,8
Усього за розділом III	1695	1 100,4	1 444,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	3 703,1	4 007,3

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2015

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6 149,5	4 387,5
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6 149,5	4 387,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 789,4)	(2 348,7)
Інші операційні витрати	2180	(2 250,7)	(1 969,4)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(6 040,1)	(4 318,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	109,4	69,4
Податок на прибуток	2300	(19,7)	(12,5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	89,7	56,9

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП Невструєва
Інна
ВолодимирівнаНевструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)Невструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)

Продовження дод. Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП"	за ЄДРПОУ	2017 01 01
Територія М.КИЇВ	за КОАТУУ	37739350
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	8038000000
Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб 12		56.10
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, буд. 18, М.КИЇВ обл., 04210		0444110828

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 143,5	3 041,8
первісна вартість	1011	4 237,1	4 545,7
знос	1012	(1 093,6)	(1 503,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 143,5	3 041,8
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	531,8	804,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	37,5	41,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	87,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	134,8	407,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	77,3	82,4
Витрати майбутніх періодів	1170	7,0	10,0
Інші оборотні активи	1190	75,4	130,3
Усього за розділом II	1195	863,8	1 564,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 007,3	4 605,8

Продовження дод. Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 450,0	1 450,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(147,5)	(295,6)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 302,5	1 154,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	237,1	254,4
розрахунками з бюджетом	1620	43,5	51,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	19,7	28,3
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	9,4	10,6
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 154,8	1 874,9
Усього за розділом III	1695	1 444,8	2 191,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	4 007,3	4 605,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2016

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 298,3	6 149,5
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	8 298,3	6 149,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 399,6)	(3 789,4)
Інші операційні витрати	2180	(3 747,1)	(2 250,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(8 146,7)	(6 040,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	151,6	109,4
Податок на прибуток	2300	(28,3)	(19,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	123,3	89,7

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП Невструєва
Інна
Володимирівна

Невструєва Інна Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Невструєва Інна Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Продовження дод. Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП"

Територія М.КИЇВ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування

Середня кількість працівників, осіб 14

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, буд. 18, М.КИЇВ обл., 04210

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2018	01	01

0444110828

1.Баланс на 31 грудня 2017 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 041,8	2 881,4
первісна вартість	1011	4 545,7	5 046,0
знос	1012	(1 503,9)	(2 164,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 041,8	2 881,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	804,1	1 443,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	41,8	449,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	87,9	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	407,5	1 002,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	82,4	236,4
Витрати майбутніх періодів	1170	10,0	10,0
Інші оборотні активи	1190	130,3	124,0
Усього за розділом II	1195	1 564,0	3 265,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	4 605,8	6 146,6

Продовження дод. Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 450,0	1 450,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(295,6)	(446,0)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 154,4	1 004,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	254,4	1 642,9
розрахунками з бюджетом	1620	51,5	135,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	28,3	35,9
розрахунками зі страхування	1625	-	1,1
розрахунками з оплати праці	1630	10,6	19,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 874,9	2 083,0
Усього за розділом III	1695	2 191,4	3 882,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	4 605,8	6 146,6

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2017

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16 069,8	8 298,3
Інші операційні доходи	2120	7,9	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	16 077,7	8 298,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 812,1)	(4 399,6)
Інші операційні витрати	2180	(7 066,2)	(3 747,1)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(15 878,3)	(8 146,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	199,4	151,6
Податок на прибуток	2300	(35,9)	(28,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	163,5	123,3

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП Невструєва
Інна
Володимирівна

Невструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)Невструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)

Продовження дод. Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВ ІНТЕРТЕЙМЕНТ ГРУП"	2019 01 01	2019 01 01
Територія М.КИЇВ	за ЄДРПОУ	37739350
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	8038000000
Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб 33	за КВЕД	56.10
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, буд. 18, М.КИЇВ обл., 04210		0444110828

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	22,0
Основні засоби	1010	2 881,4	2 680,2
первісна вартість	1011	5 046,0	5 378,4
знос	1012	(2 164,6)	(2 698,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 881,4	2 702,2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 443,1	5 393,5
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	449,5	138,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	0,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 002,2	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	236,4	3,1
Витрати майбутнього періоду	1170	10,0	18,0
Інші оборотні активи	1190	124,0	174,3
Усього за розділом II	1195	3 265,2	5 727,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	6 146,6	8 429,7

Продовження дод. Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 450,0	1 450,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(446,0)	(196,5)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 004,0	1 253,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 642,9	1 436,0
розрахунками з бюджетом	1620	135,9	146,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	35,9	54,6
розрахунками зі страхування	1625	1,1	7,5
розрахунками з оплати праці	1630	19,7	56,2
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 083,0	4 270,5
Усього за розділом III	1695	3 882,6	5 916,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	6 146,6	8 429,7

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 555,9	16 069,8
Інші операційні доходи	2120	314,3	7,9
Інші доходи	2240	0,5	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	27 870,7	16 077,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 861,9)	(8 812,1)
Інші операційні витрати	2180	(17 704,5)	(7 066,2)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(27 566,4)	(15 878,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	304,3	199,4
Податок на прибуток	2300	(54,8)	(35,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	249,5	163,5

ЕП Невструєва
Інна
Володимирівна

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Невструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)Невструєва Інна Володимирівна
(ініціали, прізвище)

**Основні фінансово-господарські показники діяльності
ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» за 2016-2018 рр.**

Показники	2016	2017	2018	Відхилення 2018 р. (+,-) від			
				2017		2016	
				сума	%	сума	%
1.Чистий дохід, тис. грн	8298,3	16069,8	27555,9	11486,1	71,5	19257,6	232,1
2.Собівартість, тис. грн	4399,6	8812,1	9861,9	1049,8	11,9	5462,3	124,2
3.Валовий прибуток (збиток), тис. грн	3898,7	7257,7	17694	10436,3	143,8	13795,3	353,8
4.Інші операційні доходи, тис. грн	0	7,9	314,3	306,4	>39 р.	314,3	-
5.Операційні витрати діяльності, тис. грн	3747,1	7066,2	17704,5	10638,3	150,6	13957,4	372,5
6.Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	151,6	199,4	304,3	104,9	52,6	152,7	100,7
7.Чистий прибуток (збиток), тис. грн	123,3	163,5	249,5	86,0	52,6	126,2	102,4
8.Рентабельність, %	88,6	82,4	179,4	97,1	117,8	90,8	102,5
9.Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	3041,8	2961,6	2791,8	-169,8	-5,7	-250,0	-8,2
10.Фондовіддача	2,73	5,43	9,87	4,4	81,9	7,1	261,8
11.Середньоспискова чисельність працівників, чол.	14	14	33	19	135,7	19	135,7
12. Продуктивність праці, тис. грн./чол.	592,7	1147,8	835,0	-312,8	-27,3	242,3	40,9

Пояснювальна записка до Додатку Е

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції збільшився у 2018 році порівняно з 2016 роком на 19257,6 тис. грн.; з 2017 роком на 11486,1 тис. грн., що у відсотках відповідно становить 232,1 і 71,5 відповідно. У 2016-2018 рр. підприємство отримувало чистий прибуток у розмірі, відповідно по роках 123,3 тис. грн., 163,5 тис. грн. та 249,5 тис. грн. Спостерігаємо стрімке зростання рівня рентабельності, зокрема валовий прибуток у 2018 році вдвічі перевищив собівартість реалізованої продукції, товарів, послуг.

Узагальнюючим синтетичним показником використання основних засобів є фондівдача - обсяг виробленої продукції за рік на 1 гривню основних фондів і яка в ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» протягом 2016 р., 2017 р., 2018 р. постійно зростала – 2,73; 5,43; 9,87 відповідно, що є позитивною тенденцією, оскільки говорить про підвищення ефективності використання обладнання.

Продуктивність праці у 2018 році порівнюючи з 2016 роком збільшилась на 242,3 грн./чол. (40,9%), але в порівнянні з 2017 роком негативно суттєво зменшилася 312,8 грн./чол.(27%).

Наказ та Положення про облікову політику ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»
31.12.2017

НАКАЗ № 1

м. Київ

04 січня 2018 р.

« Про облікову політику ТОВ «Київ Інтертеймент Груп» у 2018 р.

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «КИЇВ ІНТЕРТЕЙНМЕНТ ГРУП», та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності, -

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити **Положення про облікову політику ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»** (додається) та ввести його в дію з **01 січня 2018 року**.
2. Головному бухгалтеру ознайомити (під особистий підпис) із змістом Положення всіх посадових осіб та працівників, які мають відношення до його виконання. Надати усім працівникам бухгалтерії по 1 примірнику Положення про облікову політику.
3. Загальний контроль за виконанням цього Наказу залишаю за собою.
4. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення про облікову політику покладається на головного бухгалтера підприємства.

Директор

Невструєва І.В.

З наказом ознайомлений:

Бухгалтер

Немтінова Н.І.

Продовження дод. Ж

Затверджено

наказом №1 від 04 січня 2018 р.

**Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку
ТОВ „ Київ Інтертейнмент Груп " на 2018 рік**

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності на ТОВ „ " (далі за текстом - „Підприємство") застосовуються наступні положення.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. На забезпечення виконання пункту 4 статті 8 Закону про бухоблік встановити з 1 січня 2018 року на Підприємстві таку форму організації бухгалтерського обліку:

- Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Посада головного бухгалтера входить до штатного розкладу підприємства.

1.2. Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених Законом про бухоблік, зокрема п.7 ст.8, та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку.

1.3. Відповідальність за ведення податкового обліку, правильність і своєчасність складання і подання податкової звітності несе головний бухгалтер згідно з чинним законодавством.

- 1.4. Обов'язок ведення управлінського обліку та складання управлінської звітності на Підприємстві покладається на фінансового менеджера.
- 1.5. Головний бухгалтер та фінансовий менеджер несуть особисту відповідальність перед керівником підприємства, відповідно до переліку питань, перерахованих у їх посадових інструкціях і в цьому Положенні.
- 1.6. З касиром укласти договір про повну матеріальну відповідальність за збереження всіх прийнятих ним цінностей.
- 1.7. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюється посадовими інструкціями, що затверджуються керівником Підприємства.

2. Повноваження на підпис документів

- 2.1. Право першого підпису на банківських розрахунково-платіжних документах надається директору.
- 2.2. На час відсутності директора право першого підпису надається згідно наказу
- 2.3. Головному бухгалтеру надається право другого підпису.
- 2.4. На час відсутності головного бухгалтера право другого підпису надається згідно наказу.
- 2.5. Під час відсутності на робочому місці з поважних причин головного бухгалтера його обов'язки, відповідальність і права покладаються на відповідного до письмового розпорядження керівника Підприємства, з оплатою відповідно до діючого законодавства.
- 2.6. На право підпису окремих документів можуть надаватися повноваження іншим посадовим особам, що оформлюється окремим Наказом по Підприємству.
- 2.7. На Підприємстві дозволяється використовувати факсимільний підпис директора тільки на наступних документах:
  - рахунках, виписаних Підприємством на оплату;
  - актах-приймання передачі, актах виконаних робіт, додатках і доповненнях,

Продовження дод. Ж

що підписуються Підприємством з клієнтами на виконання зобов'язань по укладених договорах;

- видаткових накладних на відпуск товарів/послуг;
- актах списання ТМЦ та актах приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, за виключенням основних засобів першої групи;
- посвідченнях на відрядження;
- внутрішніх наказах, інструкціях по товариству.

Перед проставлянням факсиміле на вказаних документах розпорядник факсимільного підпису повинен впевнитися, що відтиснення факсимільного підпису відображає підпис генерального директора, крім того, в лівому або правому нижньому кутку вказує свою посаду, прізвище і ставить підпис. На рахунках та посвідченнях на відрядження зазначати посаду, прізвище та ставити підпис розпоряднику факсимільного підпису не потрібно.

Порядок використання факсиміле регулюється „Інструкцією про порядок використання на Підприємстві факсимільного підпису директора при оформленні первинних та інших документів”.

3. Документообіг

3.1. Документообіг Підприємства регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовими особами у межах наданих їм повноважень. До таких документів відносяться, зокрема (але не виключно):

- про делегування повноважень на право підпису документів;
- про бухгалтерську службу;
- про філії та представництва;
- про проведення інвентаризації та створення постійної та робочих інвентаризаційних комісій;
- про маркетингову та збутову політику;

Продовження дод. Ж

- про закріплення водіїв за транспортними засобами та порядок контролю за їх ротацією;
- про перелік посад, які мають право користуватися корпоративним мобільним зв'язком та встановлення лімітів користування послугами мобільного зв'язку;
- про розмір встановленого ліміту каси на підприємстві, його структурних підрозділах, філіях та представництвах;
- про порядок архівування документів, тощо.

3.2. Перелік посадових осіб, яким доручено отримувати і видавати матеріальні цінності встановлюється виключно Наказом директора.

4. Первинний облік

4.1. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

4.2. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- дату і місце складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції (факсимільний підпис).

4.3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

4.4. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4.5. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

4.6. Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

4.7. У разі складання та зберігання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації підприємство на вимогу контролюючих або судових органів та своїх контрагентів зобов'язане за свій рахунок зробити копії таких документів на паперовому носії.

4.8. Для надання юридичної чинності і доказовості документам на машинних носіях варто керуватися ДСТ 6.10.4-84 "Уніфіковані системи документації. Додання юридичної чинності документам на машинному носії і роздруківці, створеним засобами обчислювальної техніки. Основні положення", згідно з яким організація - автор документа на машинному носії створює реєстр кодів осіб, відповідальних за здійснення господарських операцій і правильність їхнього оформлення. Підпис особи, що склала документ на машинному носії, виконується у вигляді паролю чи іншим способом авторизації, що дає можливість однозначно ідентифікувати осіб, що дозволили і здійснюють господарську операцію.

4.9. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних

Продовження дод. Ж

документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

4.10. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

5. Інвентаризація

5.1. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до ст. 10 Закону про бухоблік та інших нормативних документів, зокрема Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11. 08. 1994 р. N 69.

5.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії встановлюється Наказом керівника.

5.3. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань щороку перед складанням річної фінансової звітності станом на 01 грудня року, за який складається фінансова звітність.

5.4. Інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на рік.

5.5. Проводити раптову інвентаризацію каси не рідше одного разу на рік.

5.6. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

6. Оцінка

6.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань. Склад оціночної комісії встановлюється у додатках до цього Положення.

6.2. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів спеціалізовані оціночні фірми.

7. Податковий облік

7.1. Вести податковий облік та подавати податкову звітність згідно із законодавством України.

7.2. Накопичення даних про валові витрати і валові доходи для цілей обчислення оподатковуваного прибутку здійснюється у бухгалтерській програмі на підставі первинних облікових документів, що фіксують здійснення господарських операцій, відповідно до положень Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997 № 283/97-ВР (зі змінами та доповненнями).

8. Управлінський облік

8.1. Система і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій розробляються фінансовим менеджером та можуть змінюватися в оперативному режимі у залежності від потреб користувачів цієї звітності.

9. Бухгалтерський облік

9.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), та затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

9.2. Облікова політика підприємства будується з використанням наступних принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності:

- автономність;
- обачність (обережність);
- повне висвітлення (відображення);
- послідовність; - безперервність;
- нарахування і відповідність доходів і витрат;

- превалювання (перевага) сутності над формою;
- історична (фактична) собівартість;
- єдиний грошовий вимірник;
- періодичність.

9.3. Облікову політику застосовувати таким чином, щоб фінансові звіти повністю узгоджувались з вимогами Закону про бухоблік та кожного конкретного П(С)БО. Застосовувати перед усім ті підходи та методи для ведення бухобліку і надання інформації в фінансових звітах, які передбачені П(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства.

9.4. Згідно з П(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти.

9.5. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

9.6. При складанні фінансових звітів визначити величину суттєвості статті в розмірі 1 тис. грн.

9.7. Використовувати на Підприємстві автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми „1С:Бухгалтерія” та ТРІО.

10. Основні засоби

10.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікувати за такими групами:

1. Основні засоби

1.1. Земельні ділянки.

- 1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель.
- 1.3. Будинки, споруди та передавальні пристрої.
- 1.4. Машини та обладнання.
- 1.5. Транспортні засоби.
- 1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі).
- 1.7. Тварини.
- 1.8. Багаторічні насадження.
- 1.9. Інші основні засоби.

2. Інші необоротні матеріальні активи

- 2.1. Бібліотечні фонди.
- 2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА).
- 2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди.
- 2.4. Природні ресурси.
- 2.5. Інвентарна тара.
- 2.6. Предмети прокату.
- 2.7. Інші необоротні матеріальні активи.

3. Незавершені капітальні інвестиції

10.2. До основних засобів відносити матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) та вартість яких перевищує **6000 гривень**.

10.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує **6000 гривень**.

Продовження дод. Ж

10.4. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

10.5. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

10.6. Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється **прямолінійним методом** із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів, зокрема:

- транспортні засоби - 5 років;
- комп'ютерне обладнання - 3 роки;
- меблі - 3 роки;
- інші основні засоби - 5 років;
- інші необоротні матеріальні активи (крім бібліотечних фондів і МНМА)- 3 роки.

10.7. **Ліквідаційну вартість** об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною **нулю**.

10.8. Амортизація **малоцінних необоротних матеріальних активів** (МНМА) і бібліотечних фондів нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі **100 відсотків** його вартості.

10.9. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

10.10. Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

Продовження дод. Ж

10.11. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для **виробничого використання**.

10.12. У протилежному разі, якщо основний засіб призначається для **невиробничого використання**, про це **обов'язково** повинно бути зазначено у первинних документах, якими оформлюється придбання, виготовлення чи введення в експлуатацію таких невиробничих основних засобів.

11. Нематеріальні активи

11.1 Облік нематеріальних активів вести по кожному об'єкту нематеріальних активів.

11.2 Нематеріальні активи класифікувати за такими групами:

1. Права користування майном
2. Права на знаки для товарів і послуг
3. Права на об'єкти промислової власності
4. Авторські та суміжні з ними права
5. Інші нематеріальні активи

11.3 Придбаний або отриманий нематеріальний актив відображати в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена.

11.4 Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

- намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;
- можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;

Продовження дод. Ж

- інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

11.5 Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням, визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом.

11.6 Не визнаються активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;
- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;
- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

11.7 Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

11.8 Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс). **Строк** корисного використання встановлюється **окремо для кожного нематеріального активу**.

11.9 При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід урахувати:

- строки корисного використання подібних активів;
- моральний знос, що передбачається;
- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання та інші фактори.

11.10 Амортизація нематеріального активу нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

Продовження дод. Ж

11.11 Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив став придатним для використання. Суму нарахованої амортизації підприємства відображають збільшенням суми витрат підприємства і накопиченої амортизації нематеріальних активів.

11.12 Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу.

11.13 Термін корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації переглядаються в кінці звітнього року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод.

11.13 Амортизація нематеріального активу нараховується, виходячи з нового методу нарахування амортизації і строку використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем змін.

12. Запаси

12.1 Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.

12.2 Запаси визнавати активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

12.3 Первісну вартість запасів, придбаних за плату визначати по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

12.4 Первісну вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначати згідно з П(С)БО 16.

12.5 Запаси відображати в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

12.6 При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

12.7 Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод в майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку, а при

Продовження дод. Ж

складанні фінансової звітності не відображати в балансі, а враховувати на окремому субрахунку позабалансового рахунку 07.

12.8 Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу із нарахуванням зносу в розмірі 100% при передачі їх в експлуатацію) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання (до моменту їх повної ліквідації, списання з балансу). Малоцінні і швидкозношувані предмети вартістю до 100 грн. за одиницю при передачі їх в експлуатацію за балансом не враховуються (окрім приладів обліку та спецодягу).

12.9 Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

12.10 Сума транспортно-заготівельних витрат, що узагальнюється на окремому субрахунку __ "Транспортно-заготівельні витрати" щомісячно розподіляється між сумою залишку запасів на кінець звітного місяця і сумою запасів, що вибули (використані, реалізовані, безоплатно передані тощо) за звітний місяць, у порядку, передбаченому П(С)БО 9.

13. Дебіторська заборгованість

13.1. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

13.2. Величина сумнівних боргів визначається, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів, питомої ваги безнадійних боргів у

Продовження дод. Ж

чистому доході від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати або на основі класифікації дебіторської заборгованості.

13.3. Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина сумнівних боргів на дату балансу становить залишок резерву сумнівних боргів на ту саму дату.

13.4. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату.

13.5. Класифікація дебіторської заборгованості здійснюється групуванням дебіторської заборгованості за строками її непогашення із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Коефіцієнт сумнівності встановлюється підприємством, виходячи з фактичної суми безнадійної дебіторської заборгованості за попередні звітні періоди. Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості. Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутків поточної дебіторської заборгованості відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи.

13.6. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат.

13.7. Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюється з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійна дебіторська заборгованість списується з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

13.8. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої створення резерву сумнівних боргів не передбачено, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

Продовження дод. Ж

13.9. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

13.10. Довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається в балансі за їхньою теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення.

14. Зобов'язання

14.1. Зобов'язання (обов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

14.2. Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

14.3. Зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більше ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове.

- Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо:

- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;

- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

14.4. Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

14.5. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

14.6. **Забезпечення (резерви)** на оплату майбутніх відпусток працівників, на додаткове пенсійне забезпечення, на виконання гарантійних зобов'язань, на реструктуризацію, на виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами не створювати.

15. Інші активи та зобов'язання

15.1. До «Витрат майбутніх періодів» відносити раніше сплачену орендну плату, суми за підписку періодичних видань, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість торгових патентів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

15.2. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, нарахованих на протязі поточного чи попередніх звітних періодів, які будуть визначені в наступних звітних періодах.

15.3. **Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт)** здійснювати шляхом **вивчення виконаної роботи**, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта про надані послуги (виконані роботи).

15.4. Товари, передані на комісію, не вважати реалізованими при передачі комісіонеру, тому ці операції не вважати доходами.

15.5. Класифікацію затрат на виробництво проводити згідно з П(С)БО 16. Витрати не пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, є витратами звітного періоду.

Класифікацію адміністративних витрат і витрат на збут здійснювати згідно з П(С)БО 16.

15.6. По кожному контрагенту вести облік у розрізі договорів (рахунків).

15.7. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами Підприємство проводить по методу балансової вартості.

15.8. У проміжній фінансовій звітності відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання не відображувати. Тимчасові різниці з податку на прибуток відображувати тільки в річній фінансовій звітності.

15.9. Нарахування податку на прибуток у фінансовій звітності відображувати у тому періоді, за який складається фінансова звітність.

15.10. Подавати фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені П(С)БО та постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. N 419.

15.11. Використовувати на Підприємстві форми і системи оплати праці відповідно до умов, передбачених відповідними положеннями та колективним договором підприємства.

15.12. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.

15.13. Встановити тривалість операційного циклу - до підписання актів виконаних робіт, але не більше одного календарного року.

16. Заключні положення

16.1. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишаю за собою.

16.2. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення покладається на головного бухгалтера Підприємства.

Продовження дод. Ж

16.3. У випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Положенням, перевагу мають норми законодавства. У такому разі у Положення повинні бути внесені відповідні зміни.

16.4. Внесення змін до даного Положення у зв'язку із зміною законодавства чи вступом у дію нових П(С)БО здійснюється шляхом викладення Положення у новій редакції та затвердження Наказом по Підприємству.

Директор

Невструєва І.В.

ПОГОДЖЕНО:

Бухгалтер

Немтінова Н.І.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ТОВ «Київ
Інтертеймент Груп»
_____ І. В. Невструєва

ПОЛОЖЕННЯ ПРО БУХГАЛТЕРСЬКУ СЛУЖБУ

1. Загальні положення

1. Це положення визначає основні завдання, функції, права та відповідальність бухгалтерської служби підприємства, а також взаємовідносини з іншими підрозділами підприємства.

2. Бухгалтерська служба є самостійним структурним підрозділом підприємства.

3. Бухгалтерська служба створюється і ліквідується наказом директора підприємства одночасно зі створенням чи ліквідацією підприємства.

4. Бухгалтерська служба підпорядковується безпосередньо головному бухгалтеру Немтіновій Н.І.

5. Бухгалтерська служба у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", іншими нормативно-правовими актами, що стосуються діяльності підприємства, статутом підприємства, правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами (розпорядженнями) керівника підприємства та цим положенням.

1.1. Основними завданнями бухгалтерської служби є:

1. Організація обліку господарської діяльності підприємства з урахуванням особливостей діяльності підприємства, технології обробки облікових даних.

2. Контроль за правильним використанням грошових та матеріальних цінностей підприємства, збереженням власності підприємства, своєчасністю господарських розрахунків.

3. Бухгалтерію очолює головний бухгалтер, який призначається на посаду наказом директора підприємства. Головний бухгалтер має двох заступників.

4.Обов'язки заступників визначаються (розподіляються) головним бухгалтером.

5. На час відсутності головного бухгалтера (відрадження, відпустка, хвороба і т.п.) керівництво бухгалтерією здійснює один з його заступників, а за їх відсутності -інша посадова особа, призначена наказом керівника.

6. Всі працівники бухгалтерії призначаються на посади і звільняються з посади наказом директора підприємства в порядку, передбаченому чинним трудовим законодавством.

7. Зміни до даного положення можуть вноситися при зміні організаційної структури підприємства та за необхідності поліпшення роботи служби.

2. Обов'язки

2.1. Основні функції бухгалтерської служби:

1. Розробка Положення про облікову політику підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, внесення пропозицій щодо вибору форми бухгалтерського обліку виходячи зі структури й особливостей діяльності підприємства.

2. Організація повного обліку основних засобів, сировини, матеріалів, палива, готової продукції, коштів та інших товарно-матеріальних цінностей підприємства, витрат виробництва та обігу, виконання кошторисів витрат згідно з вимогами законодавства та національних стандартів.

3.Формування і своєчасне надання повної та достовірної бухгалтерської інформації про діяльність підприємства, його майновий стан, прибутки й витрати.

4. Складання податкової, фінансової та статистичної звітності на основі достовірних первинних документів і відповідних бухгалтерських записів, своєчасне подання її відповідним органам.
5. Своєчасне нарахування та перерахування податків, внесків та інших обов'язкових платежів.
6. Розробка форм документів внутрішньої бухгалтерської звітності.
7. Забезпечення суворого дотримання штатної, фінансової та касової дисципліни, кошторисів адміністративно-господарських та інших витрат, законності списання з рахунків бухгалтерського обліку нестач, втрат, дебіторської заборгованості та інших коштів.
8. Забезпечення збереження бухгалтерських документів, оформлення і здачі їх у встановленому порядку до архіву.
9. Погашення у встановлений термін заборгованості банкам по кредитах.
10. Участь у проведенні економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства за даними бухгалтерського обліку і звітності з метою виявлення внутрішньогосподарських резервів, усунення втрат і непродуктивних витрат.
11. Складання економічно обґрунтованих звітних калькуляцій собівартості продукції, виконуваних робіт (послуг).
12. Інші обов'язки, покладені на неї наказами керівництва.

2.2. Бухгалтерія здійснює контроль за:

1. Правильним і своєчасним оформленням приймання та використання сировини, матеріалів, палива, готових виробів, товарів та інших цінностей.
2. Стягненням у встановлений термін дебіторської та погашенням кредиторської заборгованості, дотриманням платіжної дисципліни.
3. Правильністю витрачання фонду оплати праці, дотриманням встановлених посадових окладів, суворим дотриманням штатної, фінансової та касової дисципліни.

4. Списанням недостач, втрат, дебіторської заборгованості й інших коштів.
5. Дотриманням встановлених правлі проведення інвентаризації коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних фондів, розрахунків і зобов'язань.

3. Права

Бухгалтерська служба має право:

1. Вимагати від усіх підрозділів підприємства дотримання порядку оформлення операцій і надання необхідних документів і відомостей.
2. Вимагати від керівників структурних підрозділів підприємства й окремих фахівців вживання заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання коштів підприємства, забезпечення збереження власності підприємства, забезпечення правильної організації бухгалтерського обліку, зокрема:
  - перегляду завищених і застарілих норм витрат сировини, матеріалів, трудовитрат й інших норм;
  - поліпшення складського і ваговимірювального господарства, належної організації прийому і збереження сировини, матеріалів та інших цінностей, підвищення обґрунтованості відпуску цих цінностей для потреб виробництва, обслуговування й управління;
  - проведення заходів щодо поліпшення контролю за правильністю застосування норм і нормативів, організації правильного первинного обліку вироблення продукції, руху деталей і напівфабрикатів, організації кількісного обліку використання сировини і матеріалів у цехах, на виробничих ділянках.
3. Перевіряти у структурних підрозділах підприємства дотримання встановленого порядку приймання, оприбуткування, збереження і витрати коштів, товарно-матеріальних та інших цінностей.

4. Вносити пропозиції керівництву підприємства про залучення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності посадових осіб підприємства за результатами перевірок.

5. Не приймати до виконання й оформлення документи за операціями, що суперечать законодавству та встановленому порядку прийому, збереження і витрати коштів, товарно-матеріальних цінностей, а також без відповідного розпорядження директора підприємства.

6. Вести листування з питань бухгалтерського обліку та звітності, а також інших питань, що входять у компетенцію бухгалтерії і не потребують узгодження з керівником підприємства.

7. Виступати у встановленому порядку від імені підприємства з питань, що відносяться до компетенції бухгалтерії, у взаєминах з податковими, фінансовими органами, органами державних позабюджетних фондів, банками, кредитними установами, іншими державними і комунальними організаціями, а також іншими підприємствами.

8. За узгодженням з директором підприємства залучати експертів і фахівців у галузі бухгалтерського обліку для консультацій, підготовки висновків, рекомендацій і пропозицій.

4. Відповідальність

4.1. Відповідальність за належне і своєчасне виконання функцій, покладених на бухгалтерію, несе головний бухгалтер.

4.2. Відповідальність співробітників бухгалтерії встановлюється посадовими інструкціями.

5. Взаємовідносини з іншими підрозділами

5.1. Для виконання функцій і реалізації прав, передбачених цим положенням.

5.2. Погоджує з керівниками структурних підрозділів підприємства, а також з відділом організації й оплати праці питання призначення, звільнення

і перевезення матеріально відповідальних осіб (касірів, завідувачів складів та ін.).

5.3. Надає методичну допомогу працівникам підрозділів підприємства з питань бухгалтерського обліку, контролю та звітності.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ТОВ «Київ
Інтертеймент Груп»
І. В. Невструєва
(підпис, ініціали, прізвище)

02.02.2016 р.
М.П.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ

головного бухгалтера

I. Загальні положення

1. Головний бухгалтер належить до професійної групи "Керівники".
2. Призначення на посаду головного бухгалтера та звільнення з неї здійснюється наказом керівника підприємства з дотриманням вимог Кодексу законів про працю України та чинного законодавства про працю.
3. Головний бухгалтер безпосередньо підпорядковується керівнику підприємства.
4. Головний бухгалтер здійснює керівництво працівниками бухгалтерії підприємства.

II. Завдання та обов'язки

Головний бухгалтер:

1. Забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних.
2. Організує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.
3. Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

4. Вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну.

5. Забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки користувачам.

6. Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

7. Бере участь у підготовці та поданні інших видів періодичної звітності, які передбачають підпис головного бухгалтера, до органів вишого рівня у відповідності з нормативними актами, затвердженими формами та інструкціями.

8. За погодженням з власником (керівником) підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.

9. Здійснює контроль за веденням касових операцій, раціональним та ефективним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

10. Бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства.

11. Забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах.

12. Організує роботу з підготовки пропозицій для власника (керівника) підприємства щодо:

- визначення облікової політики підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, вибору форми бухгалтерського обліку з

урахуванням діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних;

- розроблення системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій;
- визначення прав працівників на підписання первинних та зведених облікових документів;
- вибору оптимальної структури бухгалтерської служби та чисельності її працівників, підвищення професійного рівня бухгалтерів, забезпечення їх довідковими матеріалами;
- поліпшення системи інформаційного забезпечення управління та шляхів проходження обробленої інформації до виконавців;
- впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої;
- забезпечення збереження майна, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, залучення кредитів та їх погашення;
- виділення на окремий баланс філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів підприємства та включення їх показників до фінансової звітності підприємства.

13. Керує працівниками бухгалтерського обліку підприємства та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки.

14. Знайомить цих працівників із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їх діяльності, а також із змінами в чинному законодавстві.

III. Права

Головний бухгалтер має право:

1. Діяти від імені бухгалтерії підприємства, представляти інтереси підприємства у взаємовідносинах зі структурними підрозділами та іншими організаціями з господарсько-фінансових та інших питань.
2. В межах своєї компетенції підписувати та візувати документи.
3. Самостійно вести листування зі структурними підрозділами підприємства, а також з іншими організаціями з питань, які належать до компетенції бухгалтерії та не вимагають рішення керівника підприємства.
4. Вносити на розгляд керівника підприємства пропозиції по вдосконаленню роботи, пов'язаної з обов'язками, що передбачені цією інструкцією.
5. Вносити пропозиції керівнику підприємства: про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності посадових осіб за результатами перевірок; про заохочення працівників, що відзначилися.
6. В межах своєї компетенції повідомляти керівнику підприємства про всі виявлені недоліки в діяльності підприємства та вносити пропозиції щодо їх усунення.
7. Вимагати та отримувати у керівників структурних підрозділів та фахівців інформацію та документи, необхідні для виконання його посадових обов'язків.
8. Залучати фахівців усіх структурних підрозділів до виконання покладених на нього завдань.
9. Вимагати від керівника підприємства (інших керівників) сприяння у виконанні обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.

IV. Відповідальність

Головний бухгалтер несе відповідальність:

Продовження дод. К

1. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією, - в межах, визначених чинним законодавством України про працю.
2. За правопорушення, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності, - в межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України.
3. За завдання матеріальної шкоди - в межах, визначених чинним цивільним законодавством та законодавством про працю України.

V. Головний бухгалтер повинен знати:

1. Закони України, Укази Президента України, постанови, розпорядження, рішення Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Державної податкової адміністрації України з питань правових засад регулювання господарської діяльності підприємства.
2. Положення (стандарты) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України щодо порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також методичні документи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо галузевих особливостей застосування положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
3. Основи технології виробництва продукції, порядок оформлення операцій і організацію документообігу за розділами обліку, форми і порядок розрахунків, порядок приймання, зарахування на баланс, зберігання і витрат коштів, товарно-матеріальних та інших цінностей.
4. Правила проведення інвентаризацій активів та зобов'язань.
5. Економіку, організацію виробництва, праці і управління.
6. Податкову справу, основи цивільного права.
7. Трудове, фінансове та господарське законодавство.
8. Правила та норми охорони праці.

VI. Кваліфікаційні вимоги

1. Головний бухгалтер. Начальник (завідувач) відділу (управління) бухгалтерського обліку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж бухгалтерської роботи за професіями керівників нижчого рівня: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.
2. Завідувач сектору (бюро) у відділі (управлінні) бухгалтерського обліку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж бухгалтерської роботи: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

VII. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

1. За відсутності головного бухгалтера його обов'язки виконує заступник (за відсутності останнього - особа, призначена у відповідному порядку), який набуває відповідних прав і несе відповідальність за належне виконання покладених на нього обов'язків.
2. Для виконання обов'язків та реалізації прав головний бухгалтер взаємодіє:
  - 2.1 З керівниками всіх структурних підрозділів підприємства з питань фінансово-господарської діяльності підприємства.
  - 2.2. З начальником відділу кадрів - з питань підбору, прийняття на роботу, звільнення, переміщення матеріально відповідальних осіб та працівників бухгалтерії підприємства.
  - 2.3. З начальником планово-економічного відділу з питань:
    - 2.3.1. Отримання:
      - планів виробництва продукції;
      - проектів оптових та роздрібних цін на продукцію;
      - звітів про виконання планів структурними підрозділами і підприємством в цілому.

2.3.2. Надання:

- даних, необхідних для економічного планування, прогнозування та аналізу;
- балансу та оперативних звітів про доходи та видатки, про використання бюджету;
- розрахунків заробітної плати.

2.4. З начальником відділу технічного контролю з питань:

2.4.1. Отримання:

- актів відбракування продукції;
- висновків про винність відповідальних осіб;
- висновків щодо прийнятих рекламаций.

2.4.2. Надання:

- відомостей про результати обліку втрат від браку;
- відомостей про стягнення з винних осіб.

2.5. З начальником відділу збуту (маркетингу) з питань:

2.5.1. Отримання:

- товарно-супроводжувальної документації;
- звітів про відвантажену продукцію;
- відомостей про стан залишків продукції на складах;
- рахунків, виставлених контрагентам за відвантажену продукцію;
- копій претензій та рекламаций, пред'явлених підприємству..

2.5.2. Надання:

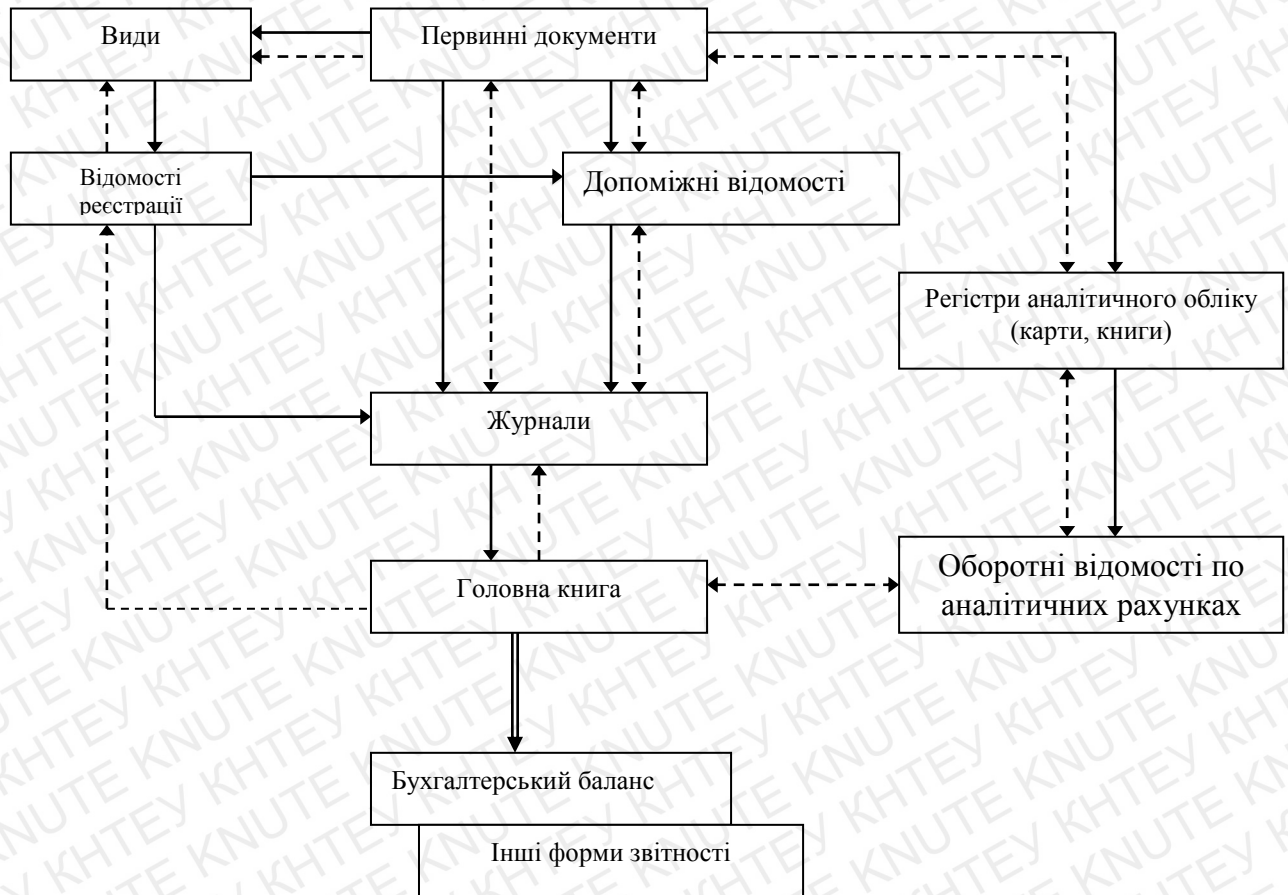
- відомостей про рух продукції;
- норм запасів продукції на складах;
- підсумків інвентаризації продукції.

ДОКУМЕНТООБІГ У ЗАКЛАДІ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

Джерело: [28]

Схема журнальної форми бухгалтерського обліку

Умовні позначення:

- Записи поточного обліку
- - - - -> Звірка записів
- ⇒ Складання звітності

Джерело: складено автором на основі [29, 50]

Технологічно-калькуляційні карти

Основное подразделение (ГЭ)

Заклад (підприємство)

Форма по УКУД

0903102

КАЛЬКУЛЯЦІЙНА КАРТКА № 00000000089

07 липня 2019

Найменування страви Настоящий Самовял

Номер за збірником рецептур _____

№ п/п	Продукти			Ціна, Грн	Норма	Сума, Грн
	Найменування	Код	Одиниця виміру			
1	Говядина задняя часть вяленая ПФ /Телячья нежность	00000001841	кг	269,58	0,081	21,84
2	Колбаски охотничьи вяленые п/ф 1 кг	00000001862	кг	126,21	0,077	9,72
3	Уши копченые (нарезанные) ПФ	00000001974	кг	132,25	0,100	13,23
4	Сайра х/к ПФ	00000001917	кг	205,20	0,050	10,26
5	Мойва вяленая п/ф 1 кг	00000001890	кг	327,01	0,055	17,99
Загальна вартість набору продуктів на страв,						73,04
Ціна продажу однієї порції,						189,00
Вихід у готовому вигляді однієї страви, грам						
Завідувач виробництвом						ПІБ
Калькуляцію склав						Шимановская Наталья Юрьевна ПІБ
ЗАТВЕРДЖУЮ Керівник закладу (підприємства)						ПІБ

Продовження дод. Н

Найменування підприємства

Рецептура №

Технологічна картаНайменування фірмової страви: **Настоящий Самовял, 1 порц**

Найменування продукту	Од.	Вага бруто	% відходів холодної обробки	Вага нетто	% відходів гарячої обробки	Вага готового продукту	Вага нетто на 1 порц порцій
Говядина задняя часть вяленая ПФ /Телячья нежность, кг	кг	0,081000	46913580246913580	0,070000		0,070000	0,070000
Колбаски охотничьи вяленые п/ф 1 кг, кг	кг	0,077000	9090909090909090	0,070000		0,070000	0,070000
Уши копченые (нарезанные) ПФ, кг	кг	0,100000		0,100000		0,100000	0,100000
Сайра х/к ПФ, кг	кг	0,050000		0,050000		0,050000	0,050000
Мойва вяленая п/ф 1 кг, кг	кг	0,055000	9090909090909090	0,050000		0,050000	0,050000

Вихід:

Технологія приготування:

Примітка: Технологічна карта складена. За фізико-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДЕРЖСТАНДАРТУ

Директор _____

ВІРНО:

Зав. виробництвом _____

Інженер-технолог (Барменеджер) _____

Шимановская Наталья Юрьевна

**Запропонована номенклатура витрат
для ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»**

№	Витрати	№	Витрати
1	2	3	4
1	Амортизація основних засобів	33	Послуги аутсорсингу
2	Вивіз твердих побутових відходів	34	Послуги аутстафінгу
3	Виготовлення меню	35	Послуги банку
4	Виготовлення технічної документації	36	Послуги банку еквайринг
5	Виробничий контроль	37	Послуги мобільного зв'язку
6	Витратні матеріали	38	Послуги Інтернет- зв'язку
7	Дезінсекція, дератизація	39	Послуги субфранчайзингу
8	Декорування приміщення	40	Послуги таксі
9	Заробітна плата (виробництво)	41	Послуги пральні
10	Заробітна плата (адміністрація)	42	Послуги флориста
11	Екологічний супровід	43	Пошиття серветок, форми персоналу
12	Електронна звітність	44	Поштові послуги
13	Інкасація	45	Представницькі витрати
14	Канцтовари	46	Прибирання приміщень
15	Кейтеринг	47	Програмне забезпечення
16	Консультаційні послуги	48	Реклама внутрішня
17	Ліцензії	49	Реклама зовнішня
18	Медичний огляд співробітників	50	Рекламна поліграфія
19	Музиканти	51	Ремонт і утримання приміщення
20	Навчання персоналу	52	Спецодяг
21	Оренда землі	53	Списання «Безкоштовно на столи»
22	Оренда обладнання	54	Списання за терміном придатності
23	Оренда приміщення	55	Списання товарно-матеріальних цінностей
24	Оренда автомобіля	56	Страхування вантажів
25	Обслуговування контрольно-касових апаратів	57	Технічне обслуговування офісного обладнання
26	Обслуговування оргтехніки	58	Технічне обслуговування автотранспорту
27	Оздоблювальні роботи	59	Технічне обслуговування обладнання
28	Охорона приміщення	60	Технічне обслуговування охоронної та пожежної сигналізації
29	Паливно-мастильні матеріали	61	Технічне обслуговування та ремонт сантехнічного обладнання
30	Підбір персоналу	62	Транспортні послуги
31	Повірка ваг	63	Юридичні, нотаріальні послуги
32	Пожежна безпека		

Джерело: складено автором на основі [13, 24, 33]

Запропонована система управлінських звітів для ТОВ «Київ Інтертеймент Груп»

Назва звіту	Періодичність складання	Центр, відповідальний за складання
1	2	3
1. Звіт про рух об'єктів основних засобів	Щокварталу	Виробництво
2. Звіт-пропозиція про необхідність внесення змін до калькуляційні карти	Щомісяця	
3. Звіт про потреби і запасах сировинних і матеріальних ресурсів	Щодня (щотижня)	
4. Звіт про технічний стан об'єктів основних засобів	Щокварталу	
1. Звіт про витрати на маркетингові потреби	Щомісяця	Маркетинг
2. Звіт за підсумками дослідження рівня цін на продукцію і послуги серед конкурентів	Щокварталу	
3. Звіт про необхідність розробки рекламних кампаній і акцій, про розширення асортименту		
1. Звіт про продажі (формується в розрізі офіціантів, секцій, позицій меню та ін. в залежності від запиту керівників)	Щотижня (щомісяця)	Продаж (реалізація)
2. Звіт про застосовані знижки	Щомісяця	
3. Середній чек	Щодня	
4. Зведений звіт за укладеними договорами	Щомісяця	
1. Звіт про надходження та розподіл сировинних і матеріальних ресурсів між структурними підрозділами	Щокварталу	Постачання
2. Звіт про зміну цін закупівель	Щотижня	
3. Звіт про витрати на вхідну логістику (транспортні витрати)	Щомісяця	
4. Звіт про рівень сировинних і матеріальних запасів на складах, в коморі	Щотижня	
1. Звіт про витрачання фінансових ресурсів	Щодня	Адміністрація
2. Звіт про кредиторську та дебіторську заборгованість	Щомісяця	
3. Звіт про зміну собівартості продукції в загальному і по позиціях меню	Щотижня	
4. Звіт про рух грошових коштів	Щодня	
5. Звіт про кадрові перестановки	Щомісяця	
6. Звіти про ефективність інвестицій	Щокварталу	
7. Звіт про фінансові результати діяльності	Щомісяця	
8. Зведені звіти, що містять узагальнені дані по всіх центрах відповідальності, зіставляються з даними бюджетів		

Джерело: складено автором на основі [18, 59, 94]